

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Bakalářská práce

Svěřenské fondy v České republice

Kristýna Hlaváčová

© 2020 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kristýna Hlaváčová

Podnikání a administrativa

Název práce

Svěřenské fondy v České republice

Název anglicky

Trust funds in Czech republic

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je charakterizovat specifickou formu investičního fondu, a to Svěřenský fond, možnosti jeho využití a jeho odlišnosti ve vztahu k ostatním formám investičních fondů v České republice.

Metodika

Úkolem rešeršní části bakalářské práce je prostřednictvím metod deskripce, kompilace a syntézy poznatků, získaných z odborných literárních zdrojů, charakterizovat svěřenské fondy a jejich místo, v investičním bankovníctví v rámci České republiky

Základem pro naplnění stanoveného cíle je provedení dotazníkového průzkumu zejména mezi klienty konkrétní investiční firmy a na základě takto získaných informací s využitím zejména metod empirie, indukce a abstrakce budou formulovány závěry o zkoumané problematice.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

investování, svěřenský fond, investice, poptávka, vlastník, oprávněný zástupce, statutární orgán

Doporučené zdroje informací

JÍLEK, J. Finanční trhy a investování. Praha: Grada 2009. ISBN 978-80-247-1653-4

Masarykova univerzita; Ekonomicko-správní fakulta; Studijní obor: Finance PRÁVNÍ A DAŇOVÉ ASPEKTY SVĚŘENSKÉHO FONDU Legal and tax features of trust fund; Diplomová práce; Vedoucí práce: JUDr. Ing. Kristýna Fronc Chalupecká; Autor: Mgr. Kristýna Benešová Brno, 2016

RITTEREISER, C. Top Hedge Fund Investors: Stories, Strategies, and Advice. 1. vyd., New York: Wiley and Sons, 2010. ISBN 0-470-50129-4

SATCHELL, S. Asset Management. Sydney University, 2016. ISBN 978-3-319-30794-7

Svěřenské fondy; Autor: Bednaříková, Barbora; Nakladatel: Wolters Kluwer EAN: 978807357193, 978807357939, 9788073571506; ISBN: 978-80-7478-586-3; Rok vydání: 2014

Univerzita Karlova v Praze; Právnická fakulta; Tomáš Střeleček; Svěřenské fondy se zaměřením na zakladatelské právní jednání a jejich správu; Diplomová práce; Vedoucí diplomové práce: prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.; Katedra občanského práva; Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 10. března 2015

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Milan Ulrich

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 11. 2. 2019

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 20. 2. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 25. 09. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Svěřenské fondy v České republice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 23.3.2020

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Milanu Ulrichovi za věnovaný čas, vstřícnost, trpělivost a ochotu pomoci při řešení a zpracování této bakalářské práce. Dále bych ráda poděkovala kolegům ve firmě, kde pracuji, kolegům a zároveň klientům firmy Amundi Czech Republic Asset Management, kteří mi poskytli cenná data pro vypracování praktické části, a také mojí nadřízené, která pracuje jako vedoucí oddělení TA a pomohla se získáváním doplňujících dat pro závěrečnou práci.

Svěřenské fondy v České republice

Abstrakt

Svěřenský fond, způsob ochrany majetku, který není v České republice příliš známý. Proč tomu tak je? Proč není populární tak, jako například v anglosaských zemích? Proč lidé nevědí, co to svěřenský fond je? Svěřenský fond je zkrátka málo popularizovaná forma investování či ochrany majetku. Otázkou je, co dělat, aby lidé měli větší povědomí o tomto institutu a zjištění aktuálního stavu vědění. Odpovědí jsou odborné rady a některé z nich obsahuje teoretická část této práce.

Tato bakalářská práce se bude zabývat Svěřenskými fondy v České republice. V posledních letech je toto téma častěji diskutované, zvláště zpopularizované jménem našeho stávajícího premiéra, ale je také velmi zajímavé. Může se nám zdát, že poptávka po Svěřenských fondech roste, je to ale pravda? Poptávka stále roste, ale pořád jsou to čísla velmi nízká, oproti jiným státním zařízením, kde je svěřenský fond běžným pojmem.

Jak jsem již zmínila, práce obsahuje teoretickou část, ve které budou definovány důležité pojmy, které je potřeba znát, chceme-li se zabývat tématem Svěřenský fond a poptávkou po něm.

Druhou částí práce je část praktická, která obsahuje vlastní šetření, konkrétně analýzu dotazníkového šetření a prokázání následných hypotéz.

Klíčová slova: Trust, fideikomis, svěřenský fond, ochrana majetku, správce, majitel, obmyšlený, dědické právo, fond, investování, vlastník, oprávněný zástupce

Trust funds in Czech republic

Abstract

Trust Fund, a way of protecting property that is not very well known in the Czech Republic. Why is it like that? Why is it not as popular as it is in Anglo-Saxon countries? Why don't people know what a trust fund is? The Trust Fund is simply a little popular form of investing or protecting property. The question is what to do to make people more aware of the institute and to find out the current state of knowledge. The answers are expert advice and some of them are included in the theoretical part of this work.

This bachelor thesis will deal with Trust Funds in the Czech Republic. In recent years, this topic has been more frequently discussed, especially popularized on behalf of our current Prime Minister, but it is also very interesting. It may seem that demand for Trust Funds is growing, but is it true? Demand continues to rise, but the figures are still very low, compared to other state institutions where the trust fund is a common term.

As I have already mentioned, the thesis contains a theoretical part, which will define important concepts that need to know if we want to deal with the topic Trust Fund and the demand for it.

The second part of the thesis is the practical part, which contains its own investigation, specifically the questionnaire analysis.

Keywords: Trust, fideicommissum, trust fund, property protection, trustee, owner, beneficiary, inheritance law, fund, investing, owner, authorized representative

Obsah

1 Úvod	11
2 Cíl práce a metodika.....	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická východiska.....	14
3.1 Historický vývoj svěřenského fondu.....	14
3.1.1 Starý Řím.....	14
3.1.2 Anglosaský trust	16
3.1.3 Historie svěřenectví v ČR.....	19
3.1.3.1 Vývoj do roku 1918	19
3.1.3.2 Vývoj po roce 1918.....	21
3.2 Pojem svěřenský fond	22
3.2.1 Vznik svěřenského fondu	23
3.2.2 Statut svěřenského fondu.....	24
3.2.2.1 Změna statutu svěřenského fondu.....	25
3.2.3 Majetek ve svěřenském fondu	26
3.2.4 Účel a typy svěřenského fondu.....	26
3.2.5 Subjekty svěřenského fondu.....	27
3.2.5.1 Zakladatel.....	27
3.2.5.2 Správce.....	28
3.2.5.3 Obmyšlený	29
3.2.6 Správa svěřenského fondu.....	29
3.2.7 Zánik svěřenského fondu.....	30
3.2.8 Výhody a nevýhody svěřenského fondu.....	31
3.2.8.1 Výhody.....	31
3.2.8.2 Nevýhody.....	31
3.2.9 Evidence svěřenských fondů	32
4 Vlastní práce.....	33
4.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření	33
5 Výsledky a diskuse	48
5.1 Ověření hypotéz	48
5.1.1 Hypotéza č.1	48
5.1.2 Hypotéza č.2	50
5.1.3 Hypotéza č.3	52

5.2 Predikce	54
5.3 Doporučení	55
6 Závěr	56
7 Seznam použitých zdrojů	57
7.1 Knižní zdroje	57
7.2 Internetové zdroje:.....	58
8 Přílohy	60
8.1 Dotazník	60

Seznam grafů

<i>Graf 1 - pohlaví.....</i>	34
<i>Graf 2 - věk</i>	34
<i>Graf 3 - místo pobytu 1.část.....</i>	35
<i>Graf 4 - místo pobytu 2.část.....</i>	36
<i>Graf 5 - dosažené vzdělání 1.část</i>	37
<i>Graf 6 - dosažené vzdělání 2.část</i>	37
<i>Graf 7 - předmět o financích.....</i>	38
<i>Graf 8 - pojem o svěřenském fondu</i>	38
<i>Graf 9 - funkce svěřenského fondu.....</i>	39
<i>Graf 10 - ochrana majetku.....</i>	40
<i>Graf 11 - způsob ochrany majetku</i>	40
<i>Graf 12 - výhody svěřenského fondu.....</i>	41
<i>Graf 13 - nevýhody svěřenského fondu.....</i>	42
<i>Graf 14 - vlastnictví svěřenského fondu.....</i>	42
<i>Graf 15 - znalost osoby, co má svěřenský fond.....</i>	43
<i>Graf 16 - důležitost ochrany majetku.....</i>	43
<i>Graf 17 - vlastníci svěřenských fondů.....</i>	44
<i>Graf 18 - správce fondu</i>	45
<i>Graf 19 - konkrétní příklady SF.....</i>	45
<i>Graf 20 - počet SF v České republice</i>	46
<i>Graf 21 - evidence svěřenských fondů</i>	47
<i>Graf 22 - zájem o SF.....</i>	47
<i>Graf 23 - Hypotéza č.1.....</i>	50
<i>Graf 24 - Hypotéza č.2</i>	52
<i>Graf 25 - Hypotéza č.3.....</i>	54

Seznam tabulek

<i>Tabulka 1 - Hypotéza č.1 (číselné hodnoty).....</i>	49
<i>Tabulka 2 - Hypotéza č.1 (procentuální hodnoty)</i>	49
<i>Tabulka 3 - Hypotéza č.2 (číselné hodnoty).....</i>	51
<i>Tabulka 4 - Hypotéza č.2 (procentuální hodnoty)</i>	51
<i>Tabulka 5 - Hypotéza č.3 (číselné hodnoty).....</i>	53
<i>Tabulka 6 - Hypotéza č.3 (procentuální hodnoty)</i>	53

1 Úvod

Svěřenský fond. Málo známý, přesto velice všestranný nástroj pro ochranu majetku či institut pro investování. Do zájmu veřejnosti se dostává až v posledních letech, a to hlavně díky úpravě NOZ z roku 2018. Zájem o něj vzrostl zejména v roce 2019, kde jeho počet vzrostl o trojnásobek.

Svěřenský fond existuje už desítky let, v některých zemích i stovky. V českých zemích je bohužel stále novým institutem, jelikož se do popředí dostal až ustanovením v Novém občanském zákoníku z roku 2014. Svěřenectví jako takové už existuje od Starého Říma a jeho princip funguje dodnes. Tento způsob svěření majetku další osobě, která o něj bude pečovat a následně ho předá skutečnému majiteli, zní skvěle, tak proč o něj stále není tak velký zájem, jaký bychom očekávali?

Existuje hned několik důvodů, proč tomu tak je. Počáteční náklady na založení takového fondu nejsou nejnižší, a dále majitel, který je zároveň zakladatelem, dnem zápisu, a tedy i vzniku svěřenského fondu ztrácí vlastnická práva na tento vyčleněný majetek. Zároveň svěřenský fond v České republice podléhá dani z příjmu právnických osob, a nakonec má svěřenský fond neustále novelizace a je tak tedy částečně neukotvený v českém právu.

Máme zde ale nespočet výhod, které svěřenský fond představuje. Majetek vložený do svěřenského fondu je chráněn a zároveň ho můžete následně předat jakékoliv osobě, kterou si sami určíte. Mnoho podnikatelů také využívá svěřenských fondů, jako nástrojů pro ochranu majetku a jeho částečným skrytím, což se ale český stát snaží omezit právními úpravami. Dále se dá svěřenský fond využít jako investiční nástroj. A také výhodou předejít tomu, aby majetek vyčleněný ve svěřenském fondu v případě smrti připadl státu.

Svěřenský fond má tedy své výhody i nevýhody. Co lidem nejvíce brání v založení? Proč je v České republice tento fond stále tak málo populární a není o něj takový zájem, ačkoliv svěřenských fondů přibývá? Tuto tezi se pokusím v této bakalářské práci na toto téma objasnit a zjistit, proč tomu tak je.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem bakalářské práce je charakterizovat specifickou formu investičního fondu, a to Svěřenský fond, možnosti jeho využití, odlišnost ve vztahu k ostatním formám investičních fondů v České republice.

Teoretická část práce se bude zabývat důležitými pojmy k tématu svěřenský fond a jejich vysvětlením. Prvním dílčím cílem práce bude historický vývoj svěřenského fondu, který souvisí s tématem této bakalářské práce. Dále se bude zabývat samotným pojmem, statutem a fungováním svěřenského fondu.

Druhým dílčím cílem bude analýza dat, která budou získána od dotázaných, zejména od klientů investiční firmy, a dále také od osob, které se nepohybují v investiční sféře, formou dotazníků. Otázky budou kladeny směrem ke svěřenství, zájem o něj, znalost tohoto pojmu a jeho popularita v České republice. Třetím dílčím cílem bude zhodnocení dat od konkrétních dotázaných, která budou získána formou dotazování. Otázky budou zacíleny na povědomí, základní znalosti o svěřenského fondu a jeho aktuální popularitu. Těmito dvěma dílčími cíli se bude zabývat část praktická.

2.2 Metodika

V teoretické části bude použita *deskriptivní metoda*, pomocí které lze vysvětlit důležité pojmy vyhledané v odborné literatuře, skriptech či v elektronické podobě, které se týkají daného tématu. Konkrétně bude čerpáno z odborné literatury týkající se investování a svěřenského fondu. Dále bude čerpáno z odborné literatury psané přímo specialisty z oblasti investování a svěřenectví.

V části praktické bude použita metoda *dotazníkového šetření* orientovaného především na klienty, aby mohly být vyhodnoceny obecné výsledky zájmu o svěřenský fond. Bude zjišťován zájem spotřebitelů o svěřenský fond a základní znalosti o něm. Ve spojitosti s dotazníkovým šetřením budou určeny tři hypotézy, které se pomocí vhodného testování buď potvrdí, či vyvrátí. Konkrétně se jedná o tyto hypotézy:

- 1) vyšší vzdělání má vliv na znalost o pojmu svěřenský fond
- 2) vysokoškolské vzdělání s předmětem zaměřeným na finance, ovlivňuje zájem o ochraňování majetku a zvyšuje ho

3) znalost svěřenského fondu je ovlivněna vyšším věkem

V závěru této práce budou shrnuty zjištěné výsledky všech metod, které budou použity, a práce bude celkově zhodnocena. V neposlední řadě budou výsledky jednotlivých částí srozumitelně rozepsány a na úplný závěr bude hypotéza o rostoucí zájmu po svěřenském fondu buď potvrzena či vyvrácena.

3 Teoretická východiska

3.1 Historický vývoj svěrenského fondu

3.1.1 Starý Řím

Svěrenství či svěrenectví vzniklo na reakci a nutnost legalizace práva dědického. Vznik svěrenství je spojen se starým antickým Římem a vývojem dědického práva. Šlo o zjištění možností, jak rozšířit dědictví mimo okruh svých přímých příbuzných a právoplatných dědiců. Svěrenství neboli *fideikomis* (odvozeno z latinského slova *fideicommissum*, tedy něco, co je někomu z poctivosti či věrnosti svěřeno) vzniklo jako nalezení způsobu, jak předat majetek tomu, komu si zůstavitelé sami zvolí jako nabyvatele a možnosti tak předat dědictví tomu, komu si oni sami přejí a nemusí ho přenechat přímo dědicům podle práva dědického. Občané starého Říma tedy mohli začít ošetřovat svůj majetek za svého života a určit komu případně majetek po jejich smrti.¹

Dědické právo bylo poprvé zmíněno již v Zákoně dvanácti desek z roku 450 př.n.l., tedy v prvním známém písemném záznamu římských zákonů. Záznamy z 5. století tedy dokazují, že tehdy se mohl již každý občan říše římské domáhat práva dědického. Po smrti zůstavitele bylo vždy nejprve nutné určit dědickou posloupnost. Záleželo, zda zůstavitel sepsal před svou smrtí závěť, ve které přesně určil, kdo a co bude nabývat či muselo proběhnout dědické řízení.² Pokud závěť sepsána byla, dědicové majetku tedy byli přesně určeni, nazýváme tuto dědickou posloupnost testamentární. Na druhé straně, pokud závěť sepsána nebyla, posloupnost nazýváme intestátní. Zde jsou dědicové určeni zákonem a dělí se do několika po sobě jdoucích skupin. Dědic se dědicem stává okamžikem smrti zůstavitele.³

Občané začali hledat jiné cesty, jak by mohli obejít dědické striktní zásady a moci si určit samostatně své dědice. Testament tedy zajišťoval, že zůstavitel si mohl určit sám, komu majetek v případě smrti připadne a nemusel to být ani člen jeho rodiny či nejbližšího okolí. Výhoda také byla v tom, že pokud testátor neměl žádné zákonné dědice, mohl si sám

¹ BEDNAŘÍKOVÁ, B. *Svěrenské fondy: institut pro uchování a převody rodinného majetku*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-585-6., s. 1

² HOLLMANN J., *Svěrenské fondy Trust Funds*; Právnická fakulta; Univerzita Karlova v Praze; Katedra občanského práva; Diplomová práce; Vedoucí práce: prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.; Praha; červen 2014 s. 7

³ BEDNAŘÍKOVÁ, B. op. cit. s. 2

určit, komu majetek svěří, a tedy tento majetek nepropadne státu. V případě, že by dědic toto dědictví odmítl, zemřel dříve než samotný zůstavitel a tak dále, mohl zůstavitel určit v závěti náhradní dědice. Mohl dokonce určit pořadí těchto substitutů.⁴

Okolo roku 510 př.n.l. vstoupilo do dědického práva právo prétorské, z důvodu neměnitelných zásad dědického práva a působení změn na něj.⁵ Prétor byl nejvyšším právní úředníkem a podřízeným dvou volených konzulů. Byla na něj přenesena všechna oprávnění, které dříve vykonával král. Došlo tedy k vytvoření dvojího typu dědické posloupnosti, a to prétorské a civilní. Lišily se postupy a pravidly při řešení dědictví a určování dědiců. Dále se pak dělily na intestátní a testamentární. Prétorská posloupnost byla využívána pouze pro přechody majetkových práv, zatímco civilní umožňovala přechod i jiných povinností a práv mimo majetkové povahy. Prétorské právo umožňovalo již dědictví odmítnout, což dříve nebylo možné.⁶

Naráželo se stále častěji na nemožnost určení dědictví tomu, komu si zůstavitel sám přeje. Začala tedy konstrukce nazývaná se fideicommissum. Ten vznikl jako neformální institut tím, že zůstavitel si určil v závěti dědice a vyjádřil přání, aby přesně popsaný majetek v závěti spravoval a užíval určitým způsobem. Nabyvatel si sám mohl určit, zda o dědictví stojí, či ho chce odmítnout. Vše fungovalo na základě osobní dohody mezi těmito dvěma aktéry. Fideikomis nebyl součástí tehdejšího právního systému, šlo jen o neformální ústní či písemnou dohodu. Hlavním důvodem vzniku římského fideikomisu bylo také to, že majetek mohl být převeden i na osobu nezpůsobilou dědit dle *ius civile* (římský dospělý občan či Latin).⁷

Fideikomis byl používán čím dál tím častěji, až musel začít být upravován v právních dokumentech okolo 6. století n.l.. Poznávací znaky pro fideikomis byly pouze praktické a ne formální, ale byly: „ŽÁDÁM, PROSÍM, PŘEJI SI, VĚRNOSTI SVĚŘUJI“. Spory týkající se někdy musely řešit před císařem, jako nejvyšším soudcem, jak rozhodl, tak později sloužilo jako předloha pro podobné případy. První skutečnou úpravou se stala

⁴ BEDNAŘÍKOVÁ, B. *Svěřenské fondy: institut pro uchování a převody rodinného majetku. 2.*, aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-585-6.

⁵ BENEŠOVÁ K., Masarykova univerzita; Ekonomicko-správní fakulta; Studijní obor: Finance PRÁVNÍ A DAŇOVÉ ASPEKTY SVĚŘENSKÉHO FONDU Legal and tax features of trust fund; Diplomová práce; Vedoucí práce: JUDr. Ing. Kristýna Fronc Chalupecká; Brno, 2016

⁶ BEDNAŘÍKOVÁ, B. *Svěřenské fondy: institut pro uchování a převody rodinného majetku. 2.*, aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-585-6.

⁷ BEDNAŘÍKOVÁ, B. *Svěřenské fondy: institut pro uchování a převody rodinného majetku. 2.*, aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-585-6.

senatusconsultum (SC) trebelliánské vydané v roce 56-57 n.l.. Bylo zde nařízeno, že pokud zůstavitel měl nějaké žaloby, či žalobní nároky, dědil je dědic nebo určený samotný fideikomisař. Dědic se pak musel rozhodnout, zda dědictví přijmout či odmítnout a samotný fideikomisař určit osobu jinou na koho majetek bude později převeden.⁸

Proto v roce 73 n.l. bylo vydáno SC Pegasiana, kde je řečeno, že zůstavitel musí splatit i zůstavitelovi dluhy. Dále se také řešil fideikomis v rámci rodinného práva, neboli dědictví v rámci rodiny. Zůstavitel totiž mohl vše svěřit „rodině“ a nemusel určit přímého dědice. Tento majetek tvořil celek a takto byl i dále předáván dalším generacím určité rodiny. Mohla také nastat situace, že nebyl žádný živý následovník, tehdy se mohli začít domáhat dědictví ostatní členové rodiny, nejčastěji však byl fideikomis předán nejbližšímu příbuznému zůstavitele.⁹

Díky rozmachu a zájem o stále častěji používaný fideikomis začal být zapisován a upravován v právních dokumentech. Bylo možné se později domáhat práv a nároků osob dotčených. Komplexní úpravu právní přinesl později kodex vytvořený v 6. století n.l. za císaře Justiána, díky němuž se stal součástí civilního práva.¹⁰

3.1.2 Anglosaský trust

Anglie, jako osídlovací stát rozšířila trust skoro po celém světě. Angloamerický systém práva, se nevyvinul z práva Římského, jak je tomu u kontinentálních systémů, ale je postaven na systému *common law* (obyčejné právo). Je postaven na právu soudcovském, jelikož se zde vyskytují soudní precedenty tvořeny rozhodnutím soudu. Soudce zde právo nejen nalézá, ale i tvoří. Právní systém nemohl stačit rychlému vývoji společnosti a hospodářství a lidé se začali obracet přímo na krále pro nalezení spravedlnosti. To vedlo ke vzniku druhého pramenu soudcovského práva, a to k *ekvity* (*spravedlnost*), kde král přenechal většinu rozhodnutí o majetkových právech na svém kancléři.¹¹

Equity a common law fungovali odděleně, ale přesto se navzájem doplňovaly, a tak vznikl dualismus těchto dvou práv a ke sjednocení došlo až v letech 1873 – 1875 přijetím

⁸ BEDNAŘÍKOVÁ, B. Svěřenské fondy: institut pro uchování a převody rodinného majetku. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-585-6., s. 6

⁹ HOLLMANN J., Svěřenské fondy Trust Funds; Právnická fakulta; Univerzita Karlova v Praze; Katedra občanského práva; Diplomová práce; Vedoucí práce: prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.; Praha; červen 2014, s. 9

¹⁰ BENEŠOVÁ K., Masarykova univerzita; Ekonomicko-správní fakulta; Studijní obor: Finance PRÁVNÍ A DAŇOVÉ ASPEKTY SVĚŘENSKÉHO FONDU Legal and tax features of trust fund; Diplomová práce; Vedoucí práce: JUDr. Ing. Kristýna Fronc Chalupecká; Brno, 2016 s. 16

¹¹ HOLLMANN J., op. cit. s. 23

zákona *The Judicature Acts*. Trust, a i jeho předchůdce use byly již od začátku upravovány podle práva *equity*. Anglické právo se již od počátku snaží oddělit od římského práva, ovšem všechny vzdělávací instituce, kláštery i církve se odvíjejí právě od práva Římského. Nejstarší anglické právo používalo jako zdroje římské terminologie a převzala základní římskoprávní pravidla. Koncem 19. století dochází k nárůstu významu britského impéria, začínají se množit pokusy o posílení anglické historie v rámci anglosaského prvků. Anglický právní systém se začal utvářet v izolaci od Evropy a upouštěl čím dál tím více od vlivu římského práva. Nelze však opomenout, že polovina slovní zásoby angličtiny je latinského původu, a to především v oblasti právních termínů a práva.¹²

Nejstarším právním institutem pro převod majetku anglické šlechty byl *entail*, součást *common law*. Ten zajišťoval nezczitelnost a přechod majetku na dědice po smrti vlastníka. Účelem tohoto institutu bylo držet majetek jako celek v nezměněné podobě, pro hlavního přímého dědice a ten tak mohl být držen několik generací. *Entail* nelze přímo považovat za trust, ale jakým si předchůdcem vývoje svěřenství, jelikož jeden z dědiců spravoval majetek pro další generace.¹³

Přímým předchůdcem svěřenského fondu byl však považován *use of land* neboli *use* institut, který byl součástí *equity* práva. Use vznikl, když byl nemovitý majetek převeden na určenou osobu neboli *feoffee to use* za nějakým účelem. Tato určitá osoba má povinnost nakládat s tímto majetkem dle přání zůstavitele a ve prospěch osoby jiné neboli *cestui que use*.¹⁴

Úplně původním důvodem pro vznik use byla církve, které šlo o zmírnění tlaku ze strany panovníka, proti její velké majetkové držbě. Církve tedy často zřizovaly *use*, aby mohly převádět do vlastnictví svůj majetek ve prospěch církve pomocí důvěryhodných *feoffee* osob. Dalším důvodem pro vznik use byl zájem vlastníků moct převést svůj majetek, komu si sami určí, a nejenom na osoby přímé podle *common law*.¹⁵ Pomocí *use*

¹² BEDNAŘÍKOVÁ, B. Svěřenské fondy: institut pro uchování a převody rodinného majetku. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-585-6., s. 103

¹³ BEDNAŘÍKOVÁ B., op. cit. s. 104

¹⁴ BEDNAŘÍKOVÁ B., op. cit. s. 105

¹⁵ TODD P., *Equity&Trusts, cases&materials*. London: Black stone press limited, 1989. ISBN 978-1854318794, s. 29

tedy mohl svůj majetek převést na přítele a nejenom na svého přímého dědice, který se slovně zavázal, že práva majetková přenechá osobě určené zůstavitelem.¹⁶

Pravomoc nad vztahy vznikajícími užitím *use* převzal Court of Chancery, neboli kancléřský soud, kde spory řešil církevní hodnostář, kterému právo rozhodování král přenechal. Tento soud mohl přinutit, aby každý plnil své povinnosti vyplývající z *use*, kde byl kupující chráněn tím, že majetek nabyt v dobré víře. Toto vše vedlo ke krájení daní, obcházení úředních povinností a byl v roce 1535 přijat zákon Statute of Uses, podle kterého se vlastnické právo na klasické. Významný dopad to mělo zejména na církve, kdy se nemohla nově stát klasickým vlastníkem, a tak majetek připadl králi. Dále se trust začal formovat, a to hlavně tím, že začal být užíván nejenom pro nemovitosti.¹⁷

V Anglii na počátku 13. století se začalo formovat právo trustu samotného. Měly na to vliv zejména křižácké výpravy rytířů, kteří opouštěli své rodiny a chtěli je před svým odchodem zabezpečit. Dohodl se tedy s přítelem, že mu majetek svěří a on se o něj bude starat a používat ve prospěch rodiny zůstavitele po dobu kdy bude pryč. Dohoda měla znění, že jakmile se rytíř vrátí, bude mu majetek navrácen, pokud ale v bojích padne, případně majetek rodině, nejčastěji na nejstaršího syna. Všechny tyto dohody však byly pouze ústní a zcela o důvěře. Nebyl zde žádný způsob, jak se právně domáhat svého majetku, pokud správce, kterému byl, svěřený ho odmítl navrátit zpět. Jediné, co mohl rytíř dělat, bylo podat žádost ke králi, aby situaci urovnal. Ten ji předal kancléři a podle práva *equity* spor rozřešil, nejčastěji ve prospěch rytíře. Později se toto právo i ustálilo, aby v podobných případech bylo postupováno stejným způsobem.¹⁸ Soud určil, že správce pouze spravuje svěřený majetek a na žádost majitele musí navrátit vše, co mu bylo svěřeno. Zde vidíme podobnost mezi vývojem trustu a fideikomisu, kde spory řešil císař.¹⁹

Trust jako samotný zřizuje tzv. *settlor*, neboli zakladatel. Ten vkládá svůj majetek pod správu tzv. *trustee*, tedy důvěrníka. Tato zvolená osoba poté spravuje svěřený majetek ve prospěch jiné osoby, osob či společnosti. Dochází zde k možnosti vymáhání svého

¹⁶ HOLLMANN J., Svěřenské fondy Trust Funds; Právnická fakulta; Univerzita Karlova v Praze; Katedra občanského práva; Diplomová práce; Vedoucí práce: prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.; Praha; červen 2014, s. 25

¹⁷ BEDNAŘÍKOVÁ, B. Svěřenské fondy: institut pro uchování a převody rodinného majetku. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-585-6., s. 106

¹⁸ SATCHELL, S. Asset Management: Portfolio Construction, Performance and Returns - Knihy Google. Knihy Google [online]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books>, s. 9-12

¹⁹ BENEŠOVÁ K., Masarykova univerzita; Ekonomicko-správní fakulta; Studijní obor: Finance PRÁVNÍ A DAŇOVÉ ASPEKTY SVĚŘENSKÉHO FONDU Legal and tax features of trust fund; Diplomová práce; Vedoucí práce: JUDr. Ing. Kristýna Fronc Chalupecká; Brno, 2016, s. 17-18

práva u soudu, pokud *trustee* poruší své povinnosti. Trust může být vytvořen za života či v závěti *settlor* právním dokumentem, kde jsou určeny a specifikovány přesné podmínky a účel trustu. Trust se rozšířil do mnoha států, existuje tedy i v jiným zákonných úpravách podle práva daného státu.²⁰

Trust byl a je používán, jako mechanismus pro zvýšení efektivity správy majetku, minimalizování nákladů na život zakladatele a jako úprava majetkových záležitostí po smrti. Do trustu lze část majetku vložit najednou či postupně jako část příjmů. *Trustee* jako funkce lze udělit více osobám najednou, aby v případě smrti jednoho z nich přešla správa pod dalšího. Pokud poslední neurčí další osobu, soud ustanoví novou do této pozice. Na majetek v trustu již nelze pohlížet jako na majetek *settlor*, ale jako na samostatný majetek pouze a výhradně jmenovaným beneficietům (nabyvatelům).²¹

Pravomoci jako takové přechází na *trustee*, vše je zapsáno v zakladatelské listině, zakladatel si ale i přesto může nechat některé pravomoci jako odvolávat jednotlivé *trustee*, změnit osoby v pozici beneficietů či celý trust zrušit. Zakladatel dokonce může určit sám sebe jako *trustee* nebo beneficietem. Trust tedy jako produkt je neuvěřitelně užitečný a flexibilní a k velké popularitě došlo hlavně ve 20. století. V platných úpravách trustu jsou pravidla, aby nedošlo k perpetuitě trustu. A to například, že trust je rozpuštěn a rozdělen do osobního vlastnictví jednotlivých beneficietů, pokud uplynulo 21 let od smrti osoby, která již byla narozena v okamžiku založení trustu. To se děje, aby zde nebyla možnost neomezeně akumulovat svůj majetek.²²

3.1.3 Historie svěřenectví v ČR

3.1.3.1 Vývoj do roku 1918

Základem pro právní vztahy v dědickém a rodinném právu byl tzv. „rodinný nedíl“, kde přechod dědictví byl omezen na příbuzné nedílu, nejčastěji otce a děti, bratry a strýce. Majitelem byl otec rodiny, poté vedení převzali nejstarší synové a poté nejstarší

²⁰ BEDNAŘÍKOVÁ, B. Svěřenské fondy: institut pro uchování a převody rodinného majetku. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-585-6., s. 107

²¹ BEDNAŘÍKOVÁ, B., op. cit., s. 108

²² BEDNAŘÍKOVÁ, B., op. cit., s. 109

neprovdané dcery. Nedíl byl volně disponovatelným statkem, ale majitel nemohl o něm pořídit testament. Pokud nezbyl nikdo jako dědic, majetek propadl knížeti, případně králi.²³

Nedíl ovšem neznamenal nerozdělitelný. Synové byli oprávněni se oddělit a měli nárok na část statku, bylo tedy možné oddělit z nedílu část, a to se stalo komplikací pro mezigenerační přenos majetku, pozemků a statků. Jen některé šlechtické rody tedy dokázaly svůj majetek držet pohromadě. Výsledkem všeho bylo, že na konci 12. století drželi trvalé a rozsáhlé majetky pouze církve. V průběhu 13. století díky vnitřním kolonizacím docházelo k rozsáhlému zakládání nových vesnic, měst a na začátku 14. století byla všechna půda v českých zemích vhodná k zemědělským účelům. Díky tomu se šlechtické velkostatky začaly rozšiřovat.²⁴

Od 15. století začaly být zřizovány obdoby svěřenství nižší šlechtou, kde se souhlasem krále mohly zajistit udržení majetku ve vlastnictví jednoho správce v přítomnosti i v budoucnu. Nedíl byl v roce 1627 odstraněn z českého práva a začaly vznikat rodinné fideikomisy. Tyto fideikomisy přešly do majetkového práva z právních systémů románské oblasti, vycházející z římského práva a prosadily se v průběhu 17. století. Rodinný fideikomis znamenal vynětí pozemkového majetku, peněz z majetkoprávních vztahů. Správa přešla pod jednu osobu zastupující rodinu či rod. Svěřenství jako tyto byly převážně testamentem, aby se zabránilo dělení majetku a dědění dluhů. Rodinný fideikomis mohl být zřízen pouze se souhlase krále a byl výsadou a privilegiem pouze pro významné rodiny.²⁵

Začátkem 18. století se zdůraznilo vlastnické právo fideikomisaře, odmítlo případnou aplikaci zásady o děleném vlastnictví. 1. června 1811 pak byla sjednocena právní úprava rodinného majetku do nového občanského zákoníku nazvaného Allgemeines Bürgerliches Gesetzbuch (ABGB). Fideikomis se tak stává součástí civilního práva a přestává být privilegiem. Ten navazoval na římské právo, byl ovlivněn přirozenoprávními myšlenkami a základním smyslem byla jeho všeobecnost a výlučnost. Předstihl svou dobu a novelizován byl až po sto letech. ABGB zavádí každého fideikomisaře jako dědice zřizovatele a vyžaduje, aby všichni nastupující fideikomisaři

²³ BENEŠOVÁ K., Masarykova univerzita; Ekonomicko-správní fakulta; Studijní obor: Finance PRÁVNÍ A DAŇOVÉ ASPEKTY SVĚŘENSKÉHO FONDU Legal and tax features of trust fund; Diplomová práce; Vedoucí práce: JUDr. Ing. Kristýna Fronc Chaloupecká; Brno, 2016, s. 17-18

²⁴ BENEŠOVÁ K., op. cit., s. 17

²⁵ BEDNÁŘÍKOVÁ, B. Svěřenské fondy: institut pro uchování a převody rodinného majetku. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-585-6., s. 23-34

byli určeni zřizovatelem a samotný fideikomisař nemohl ovlivnit, kdo bude jeho nástupcem. Dle nové úpravy věděl každý z fideikomisařů dopředu, že bude nastupovat a v jakém pořadí. Rovněž byla omezena doba trvání fideikomisární substituce na čtyři generace. Po rozpadu habsburské monarchie byl přejet ve většině nástupnických států a přijat do československého řádu kde platil s drobnými úpravami až do roku 1950.²⁶

3.1.3.2 Vývoj po roce 1918

Dne 10. prosince 1918 byl přijat zákon o zrušení šlechtictví. Zákon zcela zakázal používání šlechtických titulů a rodných jmen. Samotný majetek však zůstal nadále v jejich vlastnictví. Rozhodujícím procesem se stala pozemková reforma. Ta probíhala od listopadu 1918 až do roku 1936 a upravila pozemkové vlastnictví, aby byly uspokojeny nejrůznější skupiny společnosti. Přijetím zákona o zrušení šlechtictví způsobilo, že nebylo možné použít některé požadavky zakládajících dokumentů fideikomisu, kde byly obsaženy podmínky nástupnictví. Důvodů pro zrušení svěřenství bylo několik, a to například názor, že demokratické zřízení nemůže mít v platnosti zákony, které udržují výsady šlechty a jsou v rozporu s národohospodářskými cíli, jelikož udržují pohromadě velké latifundie. Tak se začal formovat názor, že je potřeba rodinné fideikomisy zrušit. Rozhodujícím argumentem pro zrušení svěřenství se stal argument, kde stát nemohl zabrat velkostatky podle platných práv, pokud byly součástí svěřenství.²⁷

Dne 3. července byl tak přijat zákon o zrušení svěřenství neboli rodinné fideikomisy. Zůstaly nadále však v platnosti paragrafy 608 až 617 občanské zákoníku a s nimi svěřenské nástupnictví v původní úpravě podle ABGB. Nezrušil se tedy institut fideikomisu jako takový. Vracíme se tedy k samotným kořenům původního římského fideikomisu. Svěřený majetek byl opět postaven na důvěře, a nikoliv na psané podobě. K obnovení institutu svěřenství došlo v důsledku přijetí zákona č.87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích.²⁸

²⁶ BEDNAŘÍKOVÁ, B. Svěřenské fondy: institut pro uchování a převody rodinného majetku. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-585-6., s. 72-84

²⁷ BEDNAŘÍKOVÁ, B., op. cit. s. 72-84

²⁸ BEDNAŘÍKOVÁ, B., op. cit. s. 72-84

Svěřenský fond je aktuálně právně upraven a ustanoven v novém občanském zákoníku zákonem č. 89/2012 Sb. ve třetí části absolutních majetkových práv.²⁹

3.2 Pojem svěřenský fond

Svěřenský fond byl založen za účelem specifického způsobu spravování cizího majetku a je nově zavedeným institutem. Současné úpravy svěřenského fondu ve znění zákona č. 89/2012 SB., OZ. V oddílu 4, dílu 6 absolutních majetkových práv, Hlava II. mezi § 1448 – 1474. Svěřenský fond také doplňují úpravy ustanovení § 1400 – 1447 NOZ, kde jsou uvedeny všeobecná ustanovení o správě cizího majetku.³⁰

Svěřenský fond se vytváří vyčleněním majetku z vlastnictví zakladatele, tak že ten svěří správci majetek k určitému účelu smlouvou či pořízením pro případ smrti. Svěřenský správce se tak zavazuje tento majetek držet a spravovat. Se vznikem svěřenského fondu vzniká neoddělené a nezávislé vlastnictví vyčleněného majetku. Správce vykonává vlastním jménem vlastnická práva, majetek svěřený však není vlastnictvím správce, zakladatele, a ani osoby, která má plnit svěřenský fond. Majetek nemůže být taktéž postižen v exekučním nebo insolvenčním řízení vedeném na tyto osoby³¹. Založí-li však zakladatel svěřenský fond za účelem vyhnouti se placení svých dluhů v rámci exekučního či insolvenčního řízení, lze u soudu domáhat relativní neúčinnosti právního jednání zakládajícího fond. Za dluhy vzniklé svěřenským fondem však neodpovídá správce ani jiné osoby svěřenského fondu.³²

Účel svěřenského fondu může být veřejně prospěšný, anebo soukromý. K soukromému účelu slouží k prospěchu určité osoby. Tento fond lze zřídit i za účelem investování. Hlavním účelem veřejně prospěšného fondu nemůže být dosahování zisku.

²⁹ ELIÁŠ K., Občanský zákoník: novelizované znění: rejstřík: redakční uzávěrka ... Ostrava: Sagit, 2012-. ÚZ. ISBN 978-80-7488-201-2., s.144-147

³⁰ LIŠKUTÍN, T. Svěřenský fond v novém občanském zákoníku | epravo.cz. EPRAVO.CZ – Váš průvodce právem - Sbíрка zákonů, judikatura, právo [online]. Copyright © EPRAVO.CZ, a.s. 1999 [cit. 05.03.2020]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/sverensky-fond-v-novem-obcanskem-zakoniku-84181.html>

³¹ JÍLEK, Josef. Finanční trhy a investování. Praha: Grada, 2009. Finanční trhy a instituce. ISBN 978-80-247-1653-4., s. 35-50

³² BENEŠOVÁ K., Masarykova univerzita; Ekonomicko-správní fakulta; Studijní obor: Finance PRÁVNÍ A DAŇOVÉ ASPEKTY SVĚŘENSKÉHO FONDU Legal and tax features of trust fund; Diplomová práce; Vedoucí práce: JUDr. Ing. Kristýna Fronc Chaloupecká; Brno, 2016

Svěřenský fond musí mít vlastní označení, musí vyjadřovat jeho účel a obsahovat slova „svěřenský fond“.³³

Svěřenský fond je připodobňován fundacím nebo nadacím, jelikož jsou též vytvořeny za určitým účelem. Liší se však nedostatkem právní osobnosti, dočasným trváním, variabilitou účelu a absencí veřejnoprávního odhledu.³⁴

Svěřenský fond není právnická osoba, jelikož ho nelze zařadit a nelze na něj aplikovat ustanovení o právnických osobách v procesích, daňových, trestních a dalších předpisech. Zákonodárce proto musel tyto právní předpisy novelizovat. Důsledky zařazení svěřenského fondu do českého právního řádu tak lze pozorovat v právních předpisech napříč právním systémem.³⁵

3.2.1 Vznik svěřenského fondu

Svěřenský fond je zřízen, když svěřenský správce přijme pověření k jeho správě. Od roku 2018 vzniká fond dnem zápisu do evidence svěřenských fondů, byl-li však fond zřízen pro případ smrti, vznikne smrtí zůstavitele a zapíše se do evidence až po svém vzniku. Každý svěřenský fond musí mít statut, ten vydává zakladatel, pokud byl zřízen pro případ smrti, užije se přiměřeně. Svěřenský fond může vytvořit jakákoliv osoba, jak fyzická, tak právnická, jelikož osoba zakládající není zákonem omezena. Je založen dvoustranným právním jednáním mezi zakladatelem a správcem, a ten se musí zavázat ke správě svěřenského fondu. Může přijmout správu fondů i konkludentně, tedy faktickým ujednáním se správou. Jednostranné právní jednání není možné. Existuje proto pouze explicitní založení, to znamená, že zakladatel výslovně musí v právním jednání stanovit, že svěřenský fond zřizuje.³⁶

V případě zřízení fondu pro případ smrti je nejvhodnějším řešením, aby zakladatel již před svou smrtí určil správce a opatřil jeho akceptaci závazku ke spravování svěřeného majetku. Fond by tak vznikl dnem smrti zůstavitele. Pokud správce spravování například

³³ ELIÁŠ K., Občanský zákoník: novelizované znění: rejstřík: redakční uzávěrka ... Ostrava: Sagit, 2012-. ÚZ. ISBN 978-80-7488-201-2. §1450

³⁴ BENEŠOVÁ K., Masarykova univerzita; Ekonomicko-správní fakulta; Studijní obor: Finance PRÁVNÍ A DAŇOVÉ ASPEKTY SVĚŘENSKÉHO FONDU Legal and tax features of trust fund; Diplomová práce; Vedoucí práce: JUDr. Ing. Kristýna Fronc Chalupecká; Brno, 2016, s.23

³⁵ BENEŠOVÁ K., op. cit., s. 21-23

³⁶ ELIÁŠ K., op. cit. §1451

nepřijme po smrti zůstavitele, majetek připadne dědicům a svěřenský fond jako takový zanikne.³⁷

K okamžiku vzniku svěřenského fondu zakladatel pozbývá vlastnické právo k majetku a správci vzniká povinnost tento fond spravovat. Svěřenský fond může vzniknout bezúplatně či za úplatu či za jiné protiplnění. Nejčastěji ho bude poskytovat osoba, která se má stát obmyšleným. Odměna správci může být vyplácena i z majetku či ze zisku z fondu.³⁸

V některých zemích lze založit svěřenský fond takzvaně implicitně, zejména v zemích s právním řádem založeným na *common law*. Svěřenské fondy jsou zřízené rozhodnutím soudu či ze zákona. Implicitní trust vzniká nezávisle na vůli zakladatele a nejčastěji pro případy bezdůvodného obohacení. Typickým příkladem může být penzijní fond nebo advokátní úschovna. Český právní řád však založení bez souhlasu zakladatele neumožňuje.³⁹

Další nezbytná podmínka pro vznik svěřenského fondu dle nového občanského zákoníku je vznik statutu svěřenského fondu.⁴⁰

3.2.2 Statut svěřenského fondu

Statut obsahuje alespoň označení svěřenského fondu, kde smyslem je odlišení jednotlivých svěřenských fondů. Označení vyčleněného majetku, který tvoří svěřenský fond při jeho vzniku, ten musí být identifikován i v zakladatelském právním jednání. Identifikace vyčleněného majetku musí být přesná, aby nedošlo k záměně či nejasnostem.⁴¹ Vymezení účelu, tedy určen specifického účelu konkrétního svěřenského fondu, obecně platí, že čím širěji je vymezen jeho účel, tím větší prostor je ponechán svěřenskému správci.⁴²

³⁷ ELIÁŠ K., op. cit. §1451

³⁸ BENEŠOVÁ K., Masarykova univerzita; Ekonomicko-správní fakulta; Studijní obor: Finance PRÁVNÍ A DAŇOVÉ ASPEKTY SVĚŘENSKÉHO FONDU Legal and tax features of trust fund; Diplomová práce; Vedoucí práce: JUDr. Ing. Kristýna Fronc Chalupecká; Brno, 2016, s. 16-18

³⁹ BENEŠOVÁ K., s. 16-18

⁴⁰ BENEŠOVÁ K., s. 16-18

⁴¹ JOSKOVÁ, L. a L. PĚSNA. *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9. s. 133

⁴² ELIÁŠ K., *Občanský zákoník: novelizované znění: rejstřík: redakční uzávěrka ...* Ostrava: Sagit, 2012-. ÚZ. ISBN 978-80-7488-201-2. s. 144

Podmínky pro plnění ze svěřenského fondu, které může být představováno poskytováním plodů nebo užitků ze svěřenského fondu, anebo vydáním části podstaty, tj. vyčleněného majetku. Právo na plnění ze svěřenského fondu lze navíc vázat na splnění určitých podmínek: zakladatel může ve statutu určit, že poskytnutí plnění je vázáno na splnění určité povinnosti. Platí přitom, že po dobu života obmyšleného mohou nabývat užitky nebo plody i jiné osoby, tj. osoby nesplňující zákonné podmínky pro udělení výjimky. Trvání svěřenského fondu, není-li uvedeno tak platí, že byl zřízen na dobu neurčitou jinak předem na omezené časové období. Ze zákona je nepřímým omezeno trvání svěřenského fondu za soukromým účelem. OZ limituje dobu, v níž může vzniknout právo obmyšleného na plnění ze svěřenského fondu a v okamžiku, kdy zanikne právo na plnění všem obmyšleným, správa svěřenského fondu.⁴³

Dále by měl statut obsahovat počet svěřenských správců a způsob jejich chování. Má-li být ze svěřenského fondu plněno určité osobě jako obmyšlenému, určení této osoby nebo způsobu, jak bude obmyšlený určen.⁴⁴ Tyto skutečnosti se zapisují do evidence svěřenských fondů.⁴⁵ Cílem je zajistit ochranu třetích osob i spravovaného majetku v případě jednání na účet svěřenského fondu. Statut vyžaduje formu veřejné listiny.⁴⁶

3.2.2.1 Změna statutu svěřenského fondu

Statut zásadně měnit nelze. Jedinou výjimkou je § 1469 odst. 2 OZ, který umožňuje, aby soud upravil statut, jsou-li splněny podmínky, že změna statutu musí respektovat původní úmysl zakladatele, a že v důsledku změny zle dosáhnout lépe účelu svěřenského fondu nebo mu lépe prospět. Řízení o změně statutu je zvláštním řízením soudním. Občanský zákoník výslovně připouští změnu statutu pouze soudem a za omezených podmínek.⁴⁷

⁴³ BENEŠOVÁ K., Masarykova univerzita; Ekonomicko-správní fakulta; Studijní obor: Finance PRÁVNÍ A DAŇOVÉ ASPEKTY SVĚŘENSKÉHO FONDU Legal and tax features of trust fund; Diplomová práce; Vedoucí práce: JUDr. Ing. Kristýna Fronc Chalupecká; Brno, 2016; s. 22

⁴⁴ ELIÁŠ K., Občanský zákoník: novelizované znění: rejstřík: redakční uzávěrka ... Ostrava: Sagit, 2012-. ÚZ. ISBN 978-80-7488-201-2. §1457

⁴⁵ JOSKOVÁ, L. a L. PĚSNA. *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9., s.149

⁴⁶ BENEŠOVÁ K., s.23

⁴⁷ JOSKOVÁ, L. a L. PĚSNA. op. cit. s.142

3.2.3 Majetek ve svěřenském fondu

Majetek, který tvoří fond. Druhá povinná informace, která musí být obsažena ve statutu. Není vlastněn zakladatelem, správcem a nepatří ani obmyšlenému, je to tedy absolutně nový druh vlastnictví, který v našem právním řádu nemá obdoby. Majetek vyčleněný do svěřenského fondu tak není ve vlastnictví žádné osoby. Majetek si však nemůže přivlastnit každý, jelikož byl někomu svěřen a logicky tak vyplývá, že správce jako takový vystupuje jako dočasný vlastník takto vyčleněného majetku, který bude muset následně předat obmyšlenému.⁴⁸

Majetkem ve svěřenském fondu se mohou stát všechny věci, které mohou být předmětem právních vztahů. Občanský zákoník definuje věci v právním smyslu jako vše, co je rozdílné od osoby a slouží k potřebě lidí. Lze spravovat věci hmotné i nehmotné, movité, nemovité a také věci zastupitelné a užitelné. Dále jsou také závazky součástí svěřenského fondu. Ty mohou být svěřeny v rámci obchodních závazků, závazků vyplývajících ze správy majetku. Majetek lze vložit do svěřenského fondu i po založení, na které ale platí stejná pravidla o spravování a vlastnických právech, jako u majetku již vloženého na začátku.⁴⁹

3.2.4 Účel a typy svěřenského fondu

Občanský zákoník rozlišuje veřejně prospěšné svěřenské fondy a fondy zřízené za soukromým účelem. Účelem veřejně prospěšného fondu je přispívat k dosahování obecného blaha. Jeho hlavním účelem nemůže být dosahování zisku nebo provozování závodu, ale tato činnost není vyloučena, pokud je činností vedlejší. Soukromý svěřenský fond je zřizován s cílem naplnit prospěch určité osoby. Tato osoba může být žijící, počaté dítě, ale i dítě doposud nepočaté. Hlavním účelem soukromého svěřenského fondu může být dosahování zisku. Doba soukromého svěřenského fondu je omezená. Občanský zákoník totiž limituje dobu, v níž může vzniknout právo obmyšleného na plnění ze svěřenského fondu a v okamžiku, kdy zanikne právo na plnění všem obmyšleným, správa fondu končí.⁵⁰

⁴⁸ BENEŠOVÁ K., Masarykova univerzita; Ekonomicko-správní fakulta; Studijní obor: Finance PRÁVNÍ A DAŇOVÉ ASPEKTY SVĚŘENSKÉHO FONDU Legal and tax features of trust fund; Diplomová práce; Vedoucí práce: JUDr. Ing. Kristýna Fronc Chalupecká; Brno, 2016, s.24

⁴⁹ BENEŠOVÁ K., op.cit. s. 24

⁵⁰ BENEŠOVÁ K., op.cit. s. 26

Rozdíl ve filozofii řízení rizik mezi strategiemi na rozdíl od dlouhodobých fondů je jeho nejčistší definicí. Portfolio se zde zpracovává tak, aby profitovalo, ať už jsou podmínky na trhu dobré, či špatné.⁵¹

Po novele z roku 2018 zavádějící povinnou veřejnou evidenci svěřenských fondů se obmyšlený stává subjektem svěřenského fondu až ve chvíli, kdy je samotný svěřenský fond do evidence zapsán.⁵²

Svěřenský fond za soukromým účelem lze rozdělit na fond k prospěchu určité osoby, na její památku a fond za účelem investování. Může být zřízen na dobu určitou i neurčitou, ale právo obmyšleného však zanikne nejpozději uplynutím sta let od vzniku svěřenského fondu. Svěřenský fond založený za účelem investování může být zřízen jako investiční fond. Na takový fond platí obecná pravidla nejenom občanského zákoníku ale také investiční zákoník, konkrétně § 148.⁵³

3.2.5 Subjekty svěřenského fondu

Občanský zákoník rozlišuje tři druhy osob, které figurují v rámci funkce svěřenského fondu. Každý svěřenský fond musí mít zakladatele a správce, který o svěřený majetek pečuje. Pokud je fond zřízen k plnění určité osoby, musí zde vystupovat ještě třetí osoba, a to obmyšlený.⁵⁴

3.2.5.1 Zakladatel

Zakladatelem může být jakákoli právnická či fyzická osoba, která se rozhodne svěřenský fond založit. Zakladatel tak rozhoduje o jeho vzniku, když se rozhodne vyčlenit určitý majetek a svěří ho správci. V ten okamžik ztrácí vlastnická práva a zakladatel už pouze dohlíží na svěřenského správce, kterého si sám určil. Zakladatel tedy rozhoduje o tom, kdo bude správce, případně obmyšlená osoba.⁵⁵

⁵¹ RITTEREISER C., LAWRENCE E.; Top Hedge Fund Investors: Stories, Strategies, and Advice - Knihy Google. Google Livres [online]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books>; s. 6

⁵² ELIÁŠ K., Občanský zákoník: novelizované znění: rejstřík: redakční uzávěrka ... Ostrava: Sagit, 2012-. ÚZ. ISBN 978-80-7488-201-2. §1451

⁵³ ELIÁŠ K., op. cit. §148

⁵⁴ BENEŠOVÁ K., Masarykova univerzita; Ekonomicko-správní fakulta; Studijní obor: Finance PRÁVNÍ A DAŇOVÉ ASPEKTY SVĚŘENSKÉHO FONDU Legal and tax features of trust fund; Diplomová práce; Vedoucí práce: JUDr. Ing. Kristýna Fronc Chalupecká; Brno, 2016, s.29

⁵⁵ ELIÁŠ K., op. cit. §1448

Po vytvoření statutu a založení fondu se již zakladatel nemusí nijak angažovat. Výjimkou je fond založený za účelem investování. Může také sám sebe určit jako správce nebo obmyšlenou osobu.⁵⁶

3.2.5.2 Správce

Svěřenský fond spravuje svěřenský správce. Je to klíčová osoba a jediný, kdo má oprávnění jednat na účet svěřenského fondu a hospodařit s vyčleněným majetkem. Správce může být fyzická, ale i právnická osoba, jeli tato možnost umožněna zákonem. Podle investičního zákona může být svěřenským správcem z právnických osob pouze investiční společnost.⁵⁷

Svěřenský správce je určen zakladatelem, který ho může i kdykoli odvolat. Ve statutu svěřenského fondu může být svěřenských správců více, zároveň svěřenský správce může být i zakladatelem nebo obmyšlený.⁵⁸ V takovém případě musí být zvolen ale ještě jeden správce, který je třetí osobou. Všichni správci musí jednat společně. Počet správců nemusí být určen ve statutu, ale pokud je, musí počet souhlasit a pokud je správců více či méně, musí být odvoláni či jmenováni oprávněnou osobou či soudem.⁵⁹

Správci náleží odměna za správu, není-li jeho funkce uvedena ve statutu jako bezúplatná. Pokud není jinak určeno, má se za to, že mu náleží obvyklá odměna podle povahy jeho služeb.⁶⁰

Ukončení činnosti svěřenského správce může skončit odstoupením, odvoláním, omezením svéprávnosti či osvědčením úpadku správce. Při ukončení činnosti nastupuje další správce, který je stanoven ve statutu. Pokud žádný další určen ve statutu není, jmenuje nového zakladatel svěřenského fondu, pokud tak neučiní, určí správce soud.⁶¹

⁵⁶ BEDNAŘÍKOVÁ, B. *Svěřenské fondy: institut pro uchování a převody rodinného majetku*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-585-6.; s. 133

⁵⁷ Zákon č. 240/2013 Sb.; Zákon o investičních společnostech a investičních fondech; Sbírka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-240#cast6> §151

⁵⁸ ELIÁŠ K., *Občanský zákoník: novelizované znění: rejstřík: redakční uzávěrka ...* Ostrava: Sagit, 2012-. ÚZ. ISBN 978-80-7488-201-2. §1454

⁵⁹ BENEŠOVÁ K., Masarykova univerzita; Ekonomicko-správní fakulta; Studijní obor: Finance PRÁVNÍ A DAŇOVÉ ASPEKTY SVĚŘENSKÉHO FONDU Legal and tax features of trust fund; Diplomová práce; Vedoucí práce: JUDr. Ing. Kristýna Fronc Chalupecká; Brno, 2016 s. 34

⁶⁰ ELIÁŠ K., op. cit. s. 145

⁶¹ BENEŠOVÁ K., op. cit. s. 34

Povinnou součástí statutu je nově i počet svěřenských správců a způsob jejich jednání. Tyto skutečnosti jsou také zapsané do evidence svěřenských fondů. Cílem je ochrana třetích osob i spravovaného majetku.⁶²

3.2.5.3 Obmyšlený

Obmyšlený je osoba, které má bát ze svěřenského fondu plněno. Jeho základním právem tedy je právo na plnění ze svěřenského fondu za podmínek určených statutem svěřenského fondu, který byl sepsán při jeho založení. Obmyšlený také může dohlížet na správu svěřenského fondu a také má právo se vzdát jakéhokoli plnění. Obmyšlený v době vzniku fondu ještě nemusí existovat, v těchto případech se stanovují i náhradní obmyšlení.⁶³

Obmyšlených může mít fond několik. Hlavní důvody jsou, že obmyšlený má vždy právo na odmítnutí a také může zemřít. Pokud by nebyl určen další obmyšlený, zaniká správa svěřenského fondu. Zakladatel však nemusí určit jejich pořadí, stačí pouze jejich seznam. Obmyšlený má právo na plody a užitky ze svěřenského fondu, pokud splní podmínky dané statutem. *„Podstatné pro správné pochopení svěřenského fondu je, že obmyšlenému automaticky vlastnictví k plodům a užitkům nevzniká. Obmyšlený má právo vůči správci na převedení plodů a užitků v okamžiku splatnosti jeho pohledávky z pozice obmyšleného. Situace je stejná, pokud má věřitel ze závazkového vztahu právo na plnění.“*⁶⁴ Vlastnické právo tedy musí být správcem převedeno.⁶⁵

3.2.6 Správa svěřenského fondu

Zákon rozlišuje dva typy správy cizího majetku, a to správu prostou a plnou. V rámci prosté správy musí ten, kdo ji vykonává dělat vše, co je nutné k uchování majetku. Ten, komu je určena plná správa, ten dbá o rozmnožení a uplatnění v rámci beneficianta. Svěřenský správce má plnou správu nad svěřenským fondem. Správce je omezen pouze pravidly určenými ve statutu svěřenského fondu, teda zakladatel ani obmyšlený nejsou

⁶² ELIÁŠ K., op. cit. §1452

⁶³ JOSKOVÁ, L. a L. PĚSNA. Správa cizího majetku. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9. s. 125-126

⁶⁴ SVEJKOVSKÝ K., aj. *Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář. I.* vyd. Praha: C.H. Beck, 2013. 1260 s. ISBN 978-80-7400-499-5.

⁶⁵ BENEŠOVÁ K., Masarykova univerzita; Ekonomicko-správní fakulta; Studijní obor: Finance PRÁVNÍ A DAŇOVÉ ASPEKTY SVĚŘENSKÉHO FONDU Legal and tax features of trust fund; Diplomová práce; Vedoucí práce: JUDr. Ing. Kristýna Fronc Chalupecká; Brno, 2016

oprávnění dávat správci pokyny týkající se správy svěřenského fondu. Správce vykonává správu osobně, ale v rámci pečlivé a svědomité správy si může zajistit profesionální pomoc.⁶⁶

Správce jedná vždy v zájmu obmyšleného. Zisk a náklady správce rozdělí mezi obmyšlené dle statutu, jinak co nejspravedlivěji se zřetelem k povaze a předmětu správy, okolnostem vzniku fondu a obecným zvyklostem.⁶⁷ Správce je povinen vést spolehlivé záznamy o majetku, nesmí smísit vlastní majetek s majetkem jemu svěřeným. Mezi povinnosti svěřenského správce patří povinnost postupovat s péčí řádného hospodáře, tj. se znalostmi a pečlivostí.⁶⁸

3.2.7 Zánik svěřenského fondu

Uplyne-li doba, na kterou byl svěřenský fond zřízen, je-li dosaženo účelu, pro který byl svěřenský fond zřízen, nebo rozhodne-li tak soud, správa svěřenského fondu končí. Byl-li svěřenský fond zřízen za soukromým účelem, končí jeho správa i v případě, že se všichni obmyšlení vzdají práva na plnění ze svěřenského fondu. Při zániku správy svěřenského fondu vydá svěřenský správce majetek tomu, kdo na něj má právo. Má se za to, že na majetek má právo obmyšlený, a pokud není, zakladatel svěřenského fondu; není-li žádný z nich, připadá majetek do vlastnictví státu.⁶⁹

Zanikne-li správa svěřenského fondu zřízeného za veřejně prospěšným účelem proto, že tento účel nelze naplnit, soud rozhodne na návrh svěřenského správce, že majetek bude převeden do jiného svěřenského fondu nebo do vlastnictví právnické osoby sledující dosažení účelu, který je co možná nejbližší původnímu účelu svěřenského fondu. Před vydáním rozhodnutí si soud vyžádá stanovisko toho, komu nad správou svěřenského fondu náleží dohled.⁷⁰

⁶⁶ PIHERA V. *Trust. Vybrané aspekty*. Obchodněprávní revue, Praha, C. H. Beck, 2009, roč. 1, č. 7, s. 196. ISSN 1803-6554 s. 36

⁶⁷ Nový Občanský zákoník - Oddíl 4 - Svěřenský fond - Podnikatel.cz. Podnikatel.cz - největší server pro podnikatele v ČR [online]. Copyright © 2007 [cit. 05.03.2020]. Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/zakony/novy-obcansky-zakonik/f4583528/>

⁶⁸ JOSKOVÁ, L. a L. PĚSNA. *Správa cizího majetku*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9. s. 117

⁶⁹ ELIÁŠ K., *Občanský zákoník: novelizované znění: rejstřík: redakční uzávěrka ...* Ostrava: Sagit, 2012-. ÚZ. ISBN 978-80-7488-201-2. §1471-1472

⁷⁰ ELIÁŠ K., *Občanský zákoník: novelizované znění: rejstřík: redakční uzávěrka ...* Ostrava: Sagit, 2012-. ÚZ. ISBN 978-80-7488-201-2. §1473

Naloží-li svěřenský správce při zániku správy s majetkem podle statutu, popřípadě vydá-li majetek podle § 1472 nebo převede-li jej podle § 1473, svěřenský fond zanikne. Svěřenský správce podá návrh na výmaz svěřenského fondu z evidence svěřenských fondů do třiceti dnů od zániku svěřenského fondu.⁷¹

3.2.8 Výhody a nevýhody svěřenského fondu

3.2.8.1 Výhody

Základní výhodou svěřenského fondu je vyčlenění části majetku. Tento majetek přestává být ve vlastnictví zakladatele, není však vlastnictvím žádného subjektu svěřenského fondu, proto nemají právo uspokojovat pohledávky z vyčleněného majetku. Svěřenský fond může sloužit ku prospěchu většího počtu osob, jež jsou spojeny společným zájmem, a ten je využívám zejména v obchodním světě.⁷²

Mezi účely, a tedy i výhody svěřenského fondu patří zajištění celistvosti majetku, ten se používá zejména u rodinných fondů a u majetku, který má přejít na další generace. Dále zajištění řádné správy majetku, tedy zvolit si profesionála, který se nám o náš vložený majetek bude starat a přiznání různých práv oprávněným osobám. Další nespornou výhodou svěřenského fondu je jeho vysoká flexibilita. Lze totiž do jisté míry měnit statut svěřenského fondu dle představ zakladatele.⁷³

3.2.8.2 Nevýhody

Největší nevýhodou svěřenského fondu je jeho nejasná regulace. Právní úprava byla převzata a z pohledu českého práva se jedná o zcela nový institut. Judikatura zcela chybí, dále také zpracování v literatuře není dostatečné.⁷⁴

Další nevýhodou je odkrytí totožností zakladatele a obmyšleného, jelikož novela občanského zákoníku počítá s tím, že se svěřenské fondy zapisují do evidence, která funguje jako ostatní veřejné rejstříky.⁷⁵

⁷¹ ELIÁŠ K., op. cit. §1474

⁷² JOSKOVÁ, L. a L. PĚSNA. Správa cizího majetku. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9. s.111

⁷³ JOSKOVÁ, L. a L. PĚSNA. op. cit. s.112-113

⁷⁴ JOSKOVÁ, L. a L. PĚSNA. op. cit. s. 114

⁷⁵ JOSKOVÁ, L. a L. PĚSNA. op. cit. s 114

3.2.9 Evidence svěrenských fondů

Svěrenské fondy se od roku 2018 zapisují do speciálního registru. Nový občanský zákoník z roku 2012 s evidencí svěrenských fondů nepočítal, to však změnila novela z roku 2016. Podle původního znění musel každý ze svěrenských fondů vydat svůj statut, ale ty nebyly předmětem žádné povinné evidence. Výjimkou byly dílčí evidence svěrenských fondů pro daňové účely.⁷⁶

Z hlediska správy daní jsou svěrenské fondy evidovány u Finančního úřadu pro hlavní město Prahu. Povinnost registrace vyústí v rozhodnutí správce daně o přidělení daňového identifikačního čísla. K novele občanského zákoníku vedly obavy z možného zneužívání svěrenských fondů k legalizaci výnosů z trestné činnosti, nedodržení způsobu jednání spolusprávci či poškozování věřitelů. Evidence svěrenských fondů je mimo jiné vyžadována čtvrtou evropskou směrnicí proti praní špinavých peněz.⁷⁷

Nově tedy svěrenský fond vzniká dnem zápisu do evidence svěrenských fondů. Do evidence se také zapisuje nově počet svěrenských správců. Dochází také k odstranění anonymity obmyšlených osob u soukromých svěrenských fondů. Z důvodu ochrany soukromí však údaje o obmyšlených nebudou uváděny veřejně, nicméně budou přístupné pro orgány vymáhající právo.⁷⁸

Svěrenské fondy budou zpřístupňovat část svých dokumentů také ve sbírce listin.⁷⁹

⁷⁶ JOSKOVÁ, L. a L. PĚSNA. op. cit. s 149 - 150

⁷⁷ JOSKOVÁ, L. a L. PĚSNA. op. cit. s 151

⁷⁸ ELIÁŠ K., Občanský zákoník: novelizované znění: rejstřík: redakční uzávěrka ... Ostrava: Sagit, 2012-. ÚZ. ISBN 978-80-7488-201-2. s. 144 §1451

⁷⁹ § 66 zák. o veř. rejstřících ve znění novely č. 460/2016 Sb., účinnost od 1.1.2018

4 Vlastní práce

Praktická část této bakalářské práce se bude zabývat shromažďováním a vyhodnocováním dat získaných z dotazníkového šetření týkajících se pojmu Svěřenského fondu v ČR. Konkrétně se bude jednat o analýzu dat získaných zejména od klientů a z řad zaměstnanců investiční firmy. Dále byly dotazované osoby ze školního a osobního prostředí mé osoby, aby dotazníkové šetření bylo více perspektivní. V této firmě byla absolvována zároveň má povinná bakalářská praxe. Zde za pomoci stálých zaměstnanců byla možnost oslovit přímo dané klienty a zaměstnance, kteří jsou ve většinovém případě zároveň klienty této firmy.

Dotazníkové šetření bylo vytvořeno v internetové podobě v aplikaci Google formuláře. Obsahuje 21 otázek týkajících se Svěřenského fondu (SF). Obecné ponětí o SF a zájem o něj. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 226 respondentů napříč všemi věkovými kategoriemi, které byly pro tento dotazník vytvořeny. Celý dotazník byl anonymní.

4.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření

V dotazníkovém šetření nebyly všechny otázky povinné, tudíž byla možnost vynechání otázky, a to u otázek s možností psací odpovědi, kde se respondenti mohli zdržet vyjádření. Avšak na tyto otázky odpovědělo zhruba jen 25 % dotazovaných. Tento fakt napomohl tomu, že každý respondent nemusel uvést všechny odpovědi. U ostatních otázek je respondent povinen odpovědět, jelikož není možnost přeskocení těchto otázek.

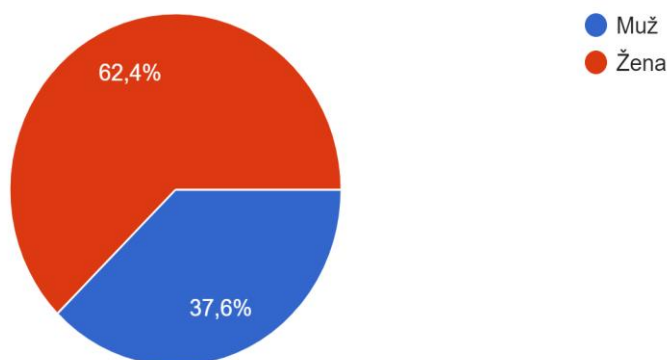
Prvních šest otázek slouží pouze jako informativní a ke zjištění základních informací o respondentech – tedy jejich pohlaví, věk, kde žijí a nejvyšší dosažené vzdělání a podrobnější informace o vzdělání.

Většina respondentů je ženského pohlaví, konkrétně 141 respondentek (62,4 %). Na mužské pohlaví připadá zbylých 85 odpovědí (37,6 %).

Graf 1 - pohlaví

Jaké je Vaše pohlaví?

226 odpovědí

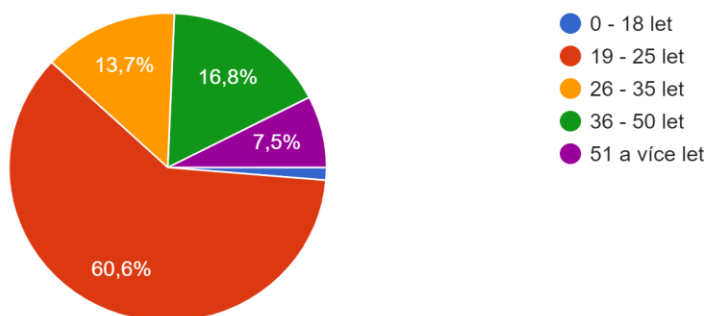
Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Druhá otázka se týkala věkových kategorií respondentů, které byly rozdělené do pěti skupin. Z první skupiny (do 18 let) se zúčastnili pouze 3 respondenti, a byla to zároveň nejméně početná skupina tohoto dotazníkového šetření. Z druhé skupiny (19 až 25 let) se účastnilo 137 respondentů (60,6 %), která zaujímá nadpoloviční většinu a jedná se o nejpočetnější věkovou kategorii. Třetí skupina (26 až 35 let) získala odpovědi 31 odpovědí (13,7 %). Ze čtvrté skupiny (36-50 let) odpovídalo 38 respondentů (16,8 %) a v páté skupině bylo 17 odpovědí (7,5 %).

Graf 2 - věk

Kolik je Vám let?

226 odpovědí

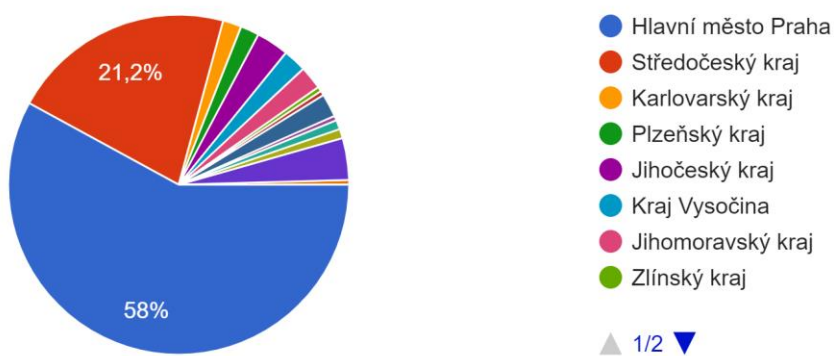

Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Další otázkou bylo, kde dotazovaní respondenti žijí. Tato bakalářská práce a dotazníkové šetření se zabývá Svěřenskými fondy v rámci České republiky, proto jsou mezi možnostmi odpovědi pouze kraje české republiky. Možnost zahraničí, která byla doplněna později na požádání, byla využita pouze jedním dotazovaným, tudíž následné statistické výstupy v této bakalářské práci nebudou nijak zvlášť ovlivněny. Největší zastoupení zde mají respondenti žijící v Hlavním města Praze, jedná se o 131 respondentů (58 %). Druhou nejpočetnější skupinou je skupina respondentů žijících ve středočeském kraji, kterých odpovědělo 48 (21,2 %). Dalších 9 respondentů (4 %) uvedlo, že je z Ústeckého kraje, 7 respondentů (3,1 %) z jihočeského kraje. Kraj Vysočina, Jihomoravský kraj a Moravskoslezský kraj měli každý po 5 odpovědích (2,2 %). Karlovarský a Plzeňský kraj měli každý po 4 odpovědích (1,8 %), dále Královéhradecký a Liberecký kraj měli po 2 odpovědích (0,9 %) a jako poslední a nejméně zastoupené byly kraje Zlínský, Pardubický a Olomoucký, které mají každý pouze po jedné odpovědi (0,4 %). Grafické znázornění muselo být uspořádáno do dvou grafů, z důvodu většího počtu odpovědí.

Graf 3 - místo pobytu 1.část

Kde žijete?
226 odpovědí

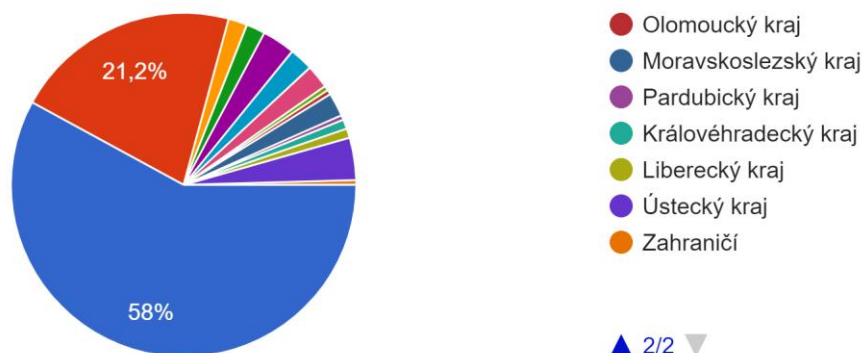

Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Graf 4 - místo pobytu 2.část

Kde žijete?

226 odpovědí

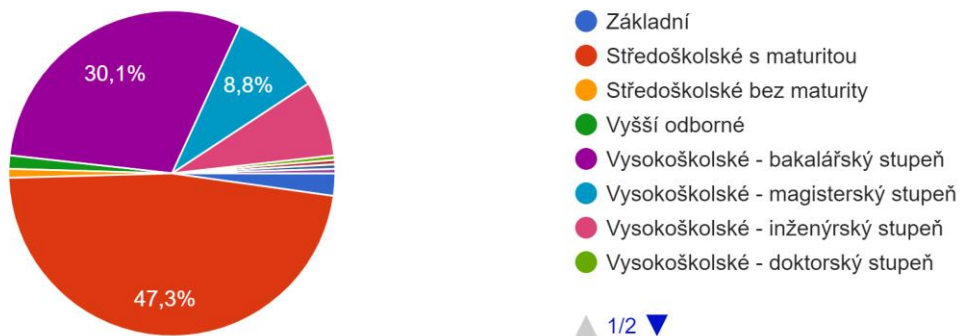

Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Čtvrtou informativní otázkou byla otázka na nejvyšší dosažené vzdělání dotazovaných respondentů. U této otázky byla možnost dopsání si možnosti odpovědi. V tomto případě byla dopsána odpověď jedna a ta samá, a to doktorský stupeň vzdělání, proto tyto zbylé odpovědi budou sečteny do jedné. Jako první možnost nejvyššího vzdělání bylo vzdělání základní, na které odpovědělo pouze 5 respondentů (2,2 %), dalším bylo vzdělání středoškolské s maturitou, které bylo zároveň nejpočetnější, tuto možnost zvolilo 107 dotazovaných (47,3 %). Vzdělání středoškolské bez maturity zvolili 2 dotazovaní (0,9 %), vyšší odborné vzdělání zvolilo 3 respondenti (1,3 %). Vysokoškolské vzdělání bylo rozděleno na bakalářský, magisterský a inženýrský stupeň. Jako doplňující bylo vloženo vysokoškolské vzdělání – doktorský stupeň. Bakalářský stupeň zvolilo 68 respondentů (30,1 %), magisterský stupeň 20 (8,8 %) a inženýrský 17 dotazovaných (7,5 %). Zbylí 4 respondenti (1,9 %) vepsali do možnosti vlastní odpovědi doktorský stupeň nebo postgraduální.

Graf 5 - dosažené vzdělání 1.část

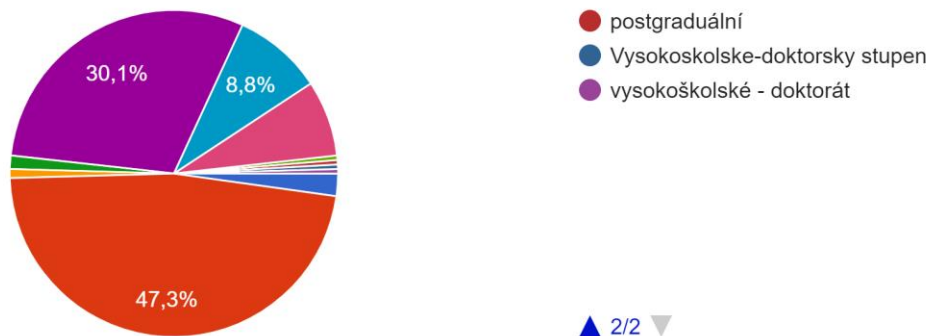
Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
226 odpovědí

Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Graf 6 - dosažené vzdělání 2.část

Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
226 odpovědí

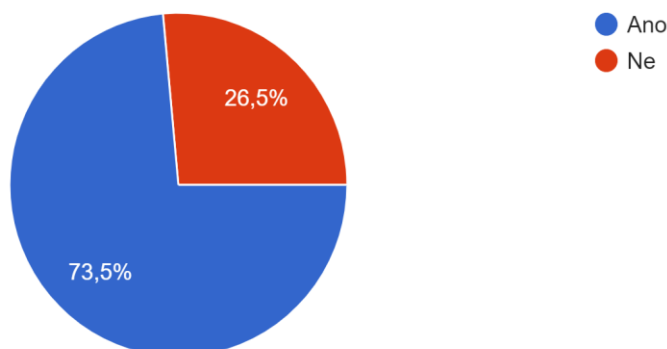
Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Poslední informativní otázka byla zaměřena na respondenty, kteří momentálně studují nebo již vystudovali vysokou školu. Respondenti byli dotázáni, zda studovali či studují nějaký předmět, který se týká financí na svém oboru. Na tuto otázku odpovědělo 189 respondentů (83,63 %) z celkového počtu dotazovaných v dotazníku, kterých bylo 226. Odpověď „ano“ zvolilo 139 respondentů (73,5 %) a odpověď „ne“ zvolilo 50 (26,5 %) dotazovaných.

Graf 7 - předmět o financích

Jako studenti VŠ, máte/měli jste na svém oboru předmět týkající se financí?

189 odpovědí

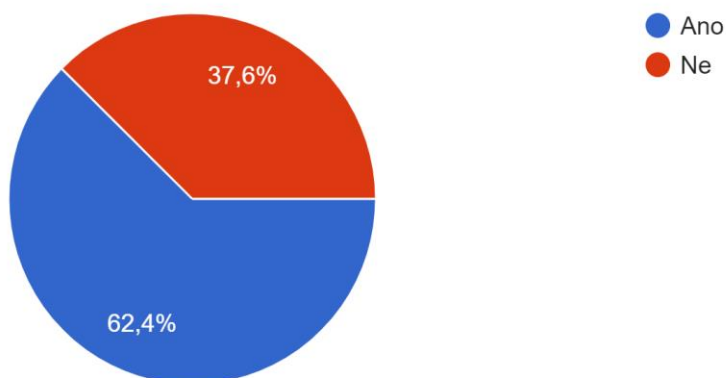
Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

První otázka směřována k hlavnímu tématu této bakalářské práce, je základní otázka celého tohoto tématu. Otázka se týkala toho, zda respondenti vědí, co to samotný svěřenský fond je. 141 dotázaných (62,4 %) odpovědělo, že ví, co to svěřenský fond je a 85 respondentů (37,6 %) odpovědělo, že neví, co to svěřenský fond je.

Graf 8 - pojem o svěřenském fondu

Víte, co je to svěřenský fond?

226 odpovědí

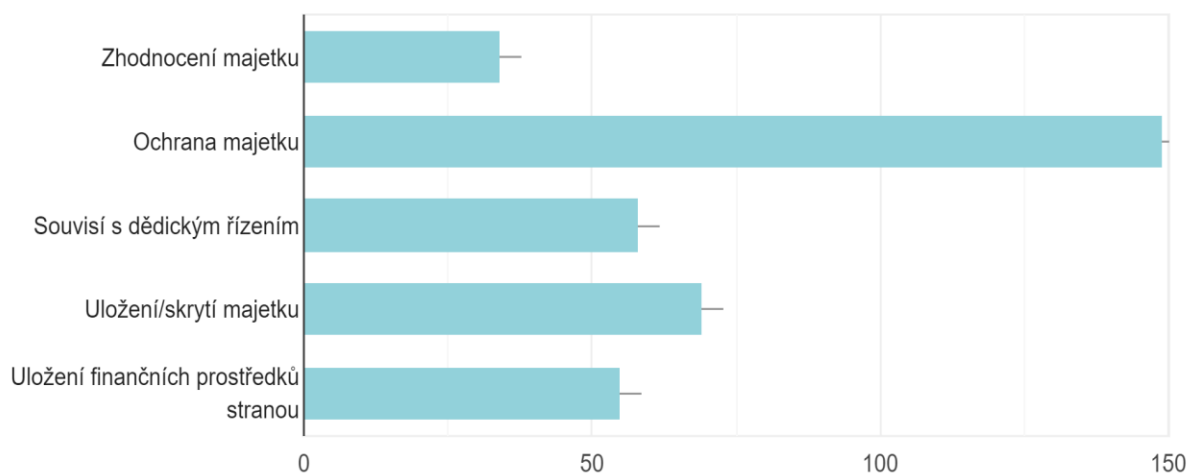
Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Další otázka byla s možností výběru více variant. Otázka číslo 8 zněla, jestli respondenti ví, k čemu slouží samotný svěrenský fond. Mohli si vybrat z pěti daných odpovědí a zároveň si jich vybrat i více než jednu. Nejvíce z nich si myslí a odpovědělo, že svěrenský fond slouží k ochraně majetku. Bylo jich 149 (65,9 %). Další nejvíce zastoupenou odpovědí byla možnost uložení či skrytí majetku, tuto možnost zvolilo 69 respondentů (30,5 %). Následující byla volena možnost, že svěrenský fond souvisí s dědickým řízením a tu zvolilo 58 dotazovaných (25,7 %). Uložení finančních prostředků stranou zvolilo 55 respondentů (24,3 %). Jako poslední a nejméně vybíraná možnost odpovědi byla možnost zhodnocení majetku, kterou zvolilo 34 respondentů (15 %).

Graf 9 - funkce svěrenského fondu

K čemu si myslíte, že slouží svěrenský fond?

226 odpovědí

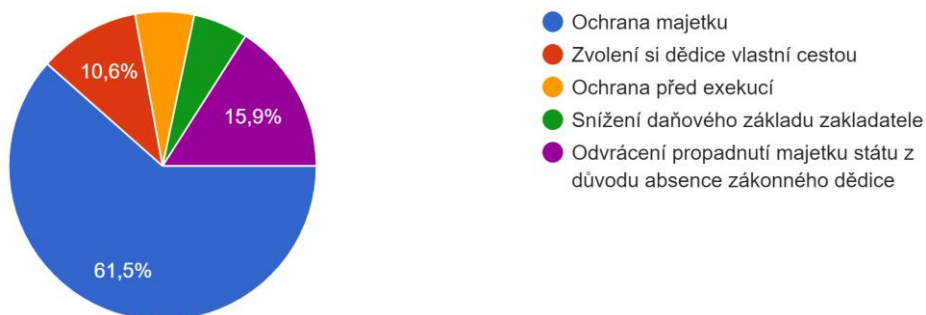
Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

V další otázce bylo zjišťováno, zda lidé ochraňují nějakým způsobem svůj majetek. Ochrana majetku totiž úzce souvisí se svěrenským fondem. Většina dotazovaných, tedy 160 respondentů (70,8 %) odpovědělo, že ano. Druhou odpovědí jsou ti, kteří zvolili odpověď ne, tuto možnost zvolilo 66 dotazovaných (29,2 %). V následující otázce se dozvíme, jakým způsobem to dělají.

Další dvě otázky směřovaly na výhody a nevýhody svěřenského fondu. Šlo hlavně o to, jaký mají lidé pojem a co vědí o svěřenském fondu. Možnost výběru byla pouze jedna. Největší zvolenou výhodou podle respondentů je ochrana majetku. Tuto možnost zvolilo 139 dotazovaných (61,5 %). Další nejpočetnější odpovědí byla možnost odvrácení propadnutí majetku státu z důvodu absence zákonného zástupce, kterou zvolilo 36 respondentů (15,9 %). Výhodu zvolení si dědice vlastní cestou zvolilo 24 dotazovaných (10,6 %). Ochranu před exekucí zvolilo 14 respondentů (6,2 %) a snížení daňového základu zakladatele vybralo 13 dotazovaných (5,8 %).

Graf 12 - výhody svěřenského fondu

Co myslíte, že je největší výhodou svěřenského fondu?
226 odpovědí

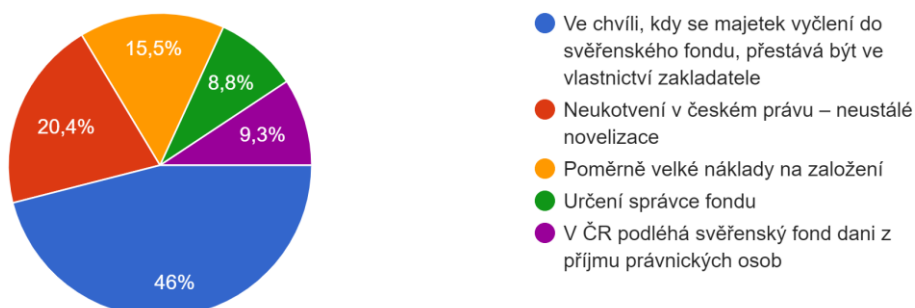
Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Následující a navazující otázkou byla otázka na nevýhody svěřenského fondu. Nejčastější zvolenou možností byla nevýhoda, že ve chvíli, kdy se majetek vyčlení do svěřenského fondu, přestává být ve vlastnictví zakladatele. Tuto možnost zvolilo 104 respondentů (46 %). Další a druhou největší nevýhodou bylo podle dotazovaných neukotvení v českém právu – neustálé novelizace, kterou zvolilo 46 dotazovaných (20,4 %). Poměrně velké náklady na založení zvolilo jako největší nevýhodu 35 respondentů (15,5 %). 21 dotazovaných (9,3 %) vybralo možnost, že v ČR podléhá svěřenský fond dani z příjmu právnických osob a jako poslední a nejméně zastoupenou nevýhodou bylo určení správce fondu kterou vybralo 20 dotazovaných (8,8 %).

Graf 13 - nevýhody svěřenského fondu

Co myslíte, že je naopak největší nevýhoda SF?

226 odpovědí

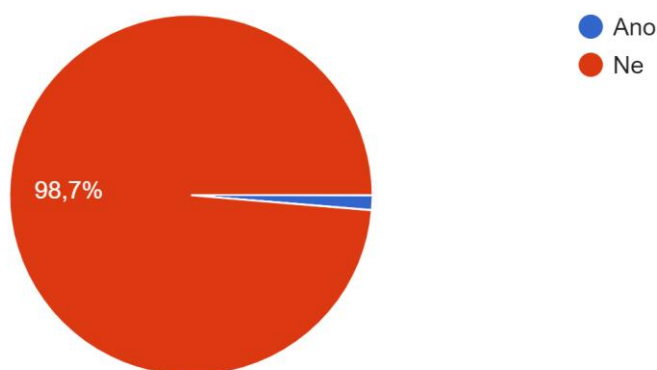
Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Další otázka byla stručná a jasná. Cílem bylo zjistit, kolik respondentů vlastně má zřízen svěřenský fond. Pouze 3 dotazovaní (1,3 %) dali možnost ano a zbytek, tedy 223 respondentů zvolili odpověď ne.

Graf 14 - vlastnictví svěřenského fondu

Máte zřízen svěřenský fond?

226 odpovědí

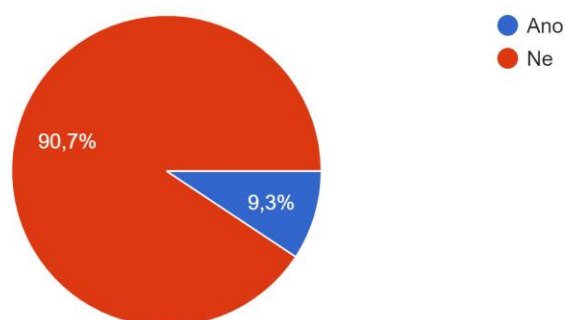
Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Další a zároveň navazující otázkou byla otázka, jestli dotazované osoby znají někoho ve svém okolí, kdo má zřízený svěřenský fond. Na odpověď ano zareagovalo 205

respondentů (90,7 %). Druhou možnost, odpověď ne zvolilo zbylých 21 dotazovaných (9,3 %).

Graf 15 - znalost osoby, co má svěřenský fond

Znáte osobu ve svém okolí, která má zřízen svěřenský fond?
226 odpovědí

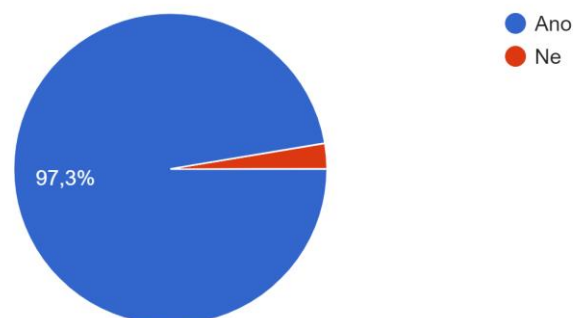

Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Další otázka měla obecně zjistit, zda si dotazovaní myslí, jestli je důležité si chránit svůj majetek nějakým způsobem. V otázce číslo 10. byli respondenti dotazováni, jakým způsobem svůj majetek chrání, a na tuto otázku odpovědělo pouze 55 respondentů (24,3 %). Naproti tomu, možnost ano, že je důležité chránit si nějakým způsobem svůj majetek, odpovědělo 220 respondentů (97,3 %) a ti co zvolili možnost ne, že si myslí, že není důležité nějakým způsobem si chránit svůj majetek, odpovědělo 6 dotazovaných (2,7 %).

Graf 16 - důležitost ochrany majetku

Myslíte si, že je důležité chránit nějakým způsobem svůj majetek?
226 odpovědí

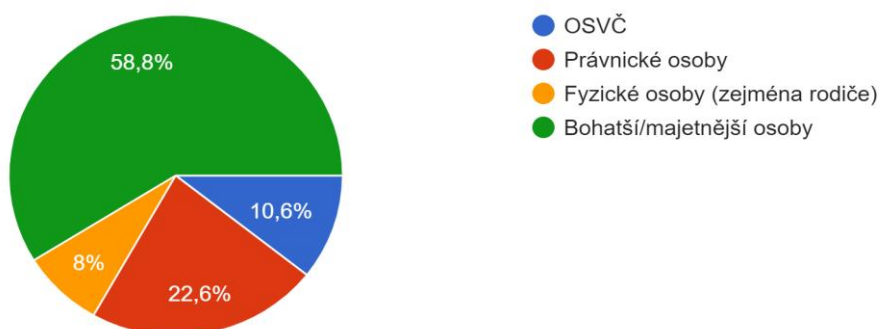
Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Následující otázka byla už více zaměřená na svěřenský fond. Otázka směřovala na vlastníky svěřenských fondů a na to kdo jich nejvíce využívá. Mezi odpovědi patřily osoby právnické, fyzické, bohatší a majetnější, a dále osoby samostatně výdělečně činné. Více než polovina dotazovaných 133 respondentů (58,8 %) zvolila odpověď bohatší a majetnější osoby, další nejvíce zastoupenou odpovědí byla možnost právnické osoby, kterou zvolilo 51 dotazovaných (22,6 %). Odpověď osoby samostatně výdělečně činné vybralo 24 respondentů (10,6 %) a nejméně zastoupenou možností byla odpověď fyzické osoby (zejména rodiče), kterou si vybralo 18 dotazovaných (8 %).

Graf 17 - vlastníci svěřenských fondů

Kdo si myslíte, že nejvíce využívá svěřenských fondů?

226 odpovědí

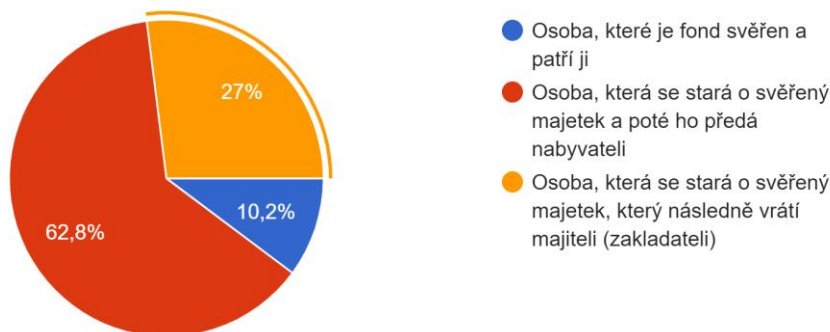
Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

V další otázce bylo zjišťováno, jestli dotazovaní vědí, kdo je to takzvaný správce svěřenského fondu a jakou funkci má. Možností odpovědí byly tři. Pouze jedna z nich byla odpověď správná a ostatní dvě byly vytvořeny jako chybné odpovědi. Nejvíce dotazovaných 142 (62,8 %) odpovědělo správně a zvolilo možnost, že správce je osoba, která se stará o svěřený majetek, a poté ho předá nabyvateli (obmyšlenému). Další nejvíce zastoupenou odpovědí je odpověď, že správce je osoba, která se stará o svěřený majetek, který následně vrátí majiteli (zakladateli). Tu zvolilo 61 respondentů (27 %). Poslední a nejméně vybranou možností byla odpověď, že správce je osoba, které je fond svěřen a patří jí. Tuto odpověď zvolilo 23 respondentů (10,2 %).

Graf 18 - správce fondu

Víte, kdo je to tzv. Správce?

226 odpovědí

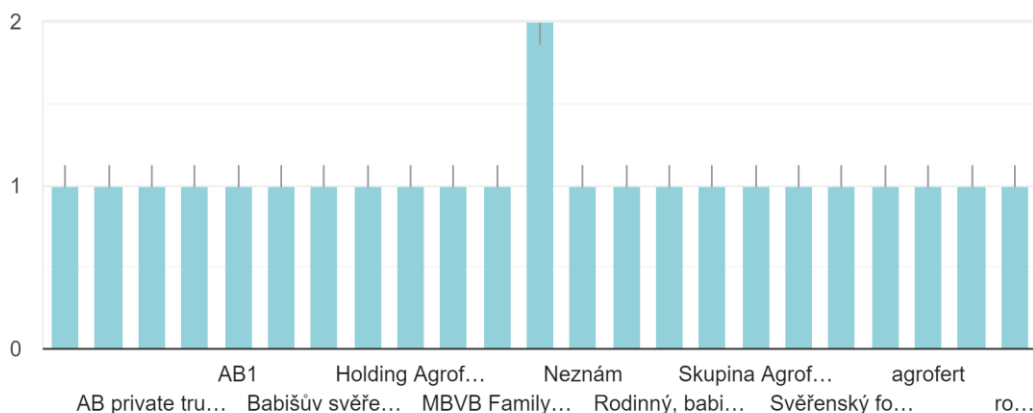
Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Následující otázka měla za úkol zjistit, zda dotazovaní znají nějaké konkrétní svěřenské fondy. Pokud znají, měli jmenovat. Odpovědí se sešlo pouze 24 z 226 dotazovaných (10,6 %). Mezi odpověďmi byly jmenovány tyto fondy: AB1, AB private trust, Babišův svěřenský fond, Holding Agrofert, MBVB Family trust, rodinné fondy, investiční fondy, koncern agrofert a další. Nejvíce zmiňovanými fondy jsou fondy AB private trust a Agrofert trust.

Graf 19 - konkrétní příklady SF

Znáte nějaké konkrétní svěřenské fondy? pokud ANO, jmenujte

24 odpovědí

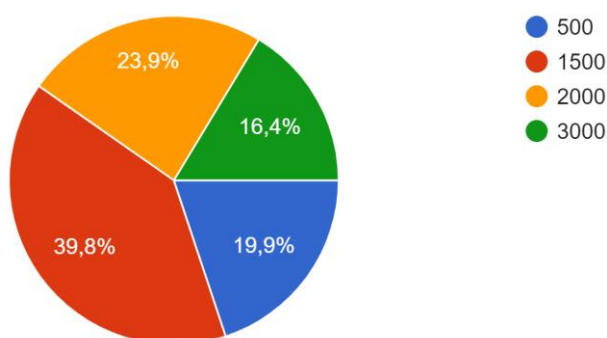

Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Další otázka měla za cíl zjistit, zda mají lidi pojem o tom, kolik je svěrenských fondů v české republice. Počet fondů neustále stoupá a konkrétní počet lze zjistit na stránce justice v evidenci svěrenských fondů. Počet k dnešní dni (3.3.2020) je 2253.⁸⁰ Možnosti odpovědí v této otázce byly 500, 1500, 2000 a 3000. Všechny odpovědi jsou pouze přibližné. Nejvíce zastoupenou odpovědí je počet 1500, kterou zvolilo 90 respondentů (39,8 %), další nejčastější odpovědí byl počet 2000, který zvolilo 54 dotazovaných (23,9 %) a ten je zároveň správný. Počet svěrenských fondů je 500 zvolilo 45 respondentů (19,9 %) a nejméně častou odpovědí se stal počet 3000, kterou zvolilo 37 dotazovaných (16,4 %). Počty se každým dnem mění, největší nárůst byl zaznamenán na přelomu roku 2018 a 2019. Počet se zde zvýšil na dvojnásobek a na konci roku 2019 přesáhl počet svěrenských fondů 2000.

Graf 20 - počet SF v České republice

Kolik si myslíte, že existuje v ČR svěrenských fondů? (cca)
226 odpovědí

Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Následující a navazující otázka byla, zda dotazovaní vědí, kde by našli svěrenské fondy. Svěrenské fondy se veřejně zapisují až od roku 2018 a je to tedy poměrně nová informace. Přes tři čtvrtiny dotazovaných, konkrétně 171 (75,7 %) zvolilo možnost evidence svěrenských fondů, která je zároveň správnou odpovědí. Druhou nejčastější odpovědí byl obchodní rejstřík, který byl vybrán 38 respondenty (16,8 %) a poslední a

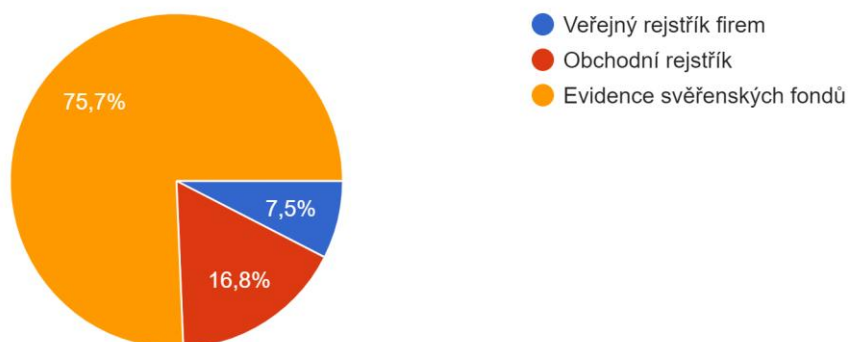
⁸⁰ Justice, Evidence svěrenských fondů [online]. Dostupné z: <https://isesf.justice.cz/>

nejméně častou odpovědí se stal veřejný rejstřík firem, který zvolilo 17 dotazovaných (7,5 %).

Graf 21 - evidence svěřenských fondů

Víte, kde byste našli seznam svěřenských fondů?

226 odpovědí

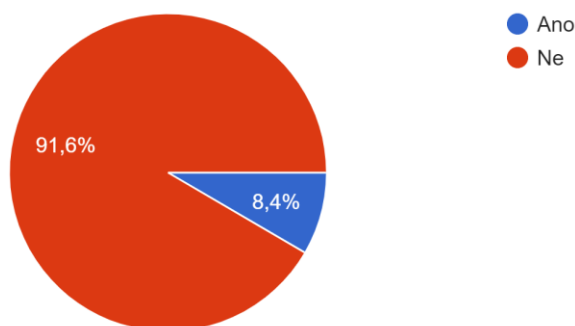
Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Poslední, finálovou otázkou je jedna z nejdůležitějších z nich. Otázka zní, zda se dotazovaní sami chystají a uvažují o zřízení svěřenského fondu v budoucnosti. Většina dotázaných odpověděla ne, těch bylo 207 (91,6 %) a pouze 19 respondentů (8,4 %) zvolilo, že ano.

Graf 22 - zájem o SF

Poslední otázka, zvažovali jste, či uvažujete o zřízení svěřenského fondu?

226 odpovědí

Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

5 Výsledky a diskuse

5.1 Ověření hypotéz

V návaznosti na dotazníkový průzkum, jehož výsledky byly shrnuty v části vlastní práce, byly dále stanoveny tři hypotézy, které budou pomocí vhodných metod buď potvrzeny, nebo vyvráceny. K jejich vyhodnocení byl použit Microsoft Excel z důvodu srozumitelnějších výsledků a vyhodnocování pomocí tabulek a grafů.

Postup ověřování hypotéz v programu Microsoft Excel byl ve všech třech případech stejný. Výsledná data z dotazníkového šetření byla vložena do Excelového souboru, poté byla roztříděna podle určitých skupin pomocí filtrů a byly zjištěny souhrny dat. Z výsledných souhrnů byla vytvořena tabulka s výsledky, která byla následně převedena do procentuální tabulky. Z tabulky s procentuálními hodnotami byl vytvořen výsledný graf, který poskytuje relevantnější výsledky než tabulka pouze číselná.

Hypotézy:

- 1) *vyšší vzdělání má vliv na znalost o pojmu svěřenský fond*
- 2) *vysokoškolské vzdělání s předmětem zaměřeným na finance ovlivňuje zájem o ochraňování majetku a zvyšuje ho*
- 3) *znalost svěřenského fondu je ovlivněna vyšším věkem*

5.1.1 Hypotéza č.1

Vyšší vzdělání má vliv na znalost o pojmu svěřenský fond

Tato hypotéza má potvrdit či vyvrátit domněnku, že lidé s vyšším vzděláním mají větší povědomost o svěřenském fondu.

V Excelu byla ze všech dat z dotazníkového šetření ponechána pouze data těchto dvou faktorů. První faktor, a to faktor vzdělání, byl seřazen podle abecedy. Na nové listy byla jednotlivě překopírována data tohoto faktoru společně s jejich daty o povědomí o svěřenském fondu – list 1 obsahoval pouze data se základním vzděláním, list 2 pouze data se středním vzděláním s maturitou, vzděláním bez maturity atd. V těchto jednotlivých listech byl již seřazen i druhý faktor vzestupně. Na každém listu byly provedeny souhrny, aby byly známy počty jednotlivých skupin odpovědí. Tyto souhrny ze všech listů byly převedeny do výsledné tabulky, kterou je možno vidět níže.

Tabulka 1 - Hypotéza č.1 (číselné hodnoty)

Druh vzdělání/víte, co je to svěřenský fond?	Ano	Ne
Základní	1	4
Střední s maturitou	59	48
Střední bez maturity	1	1
Vysokoškolské	78	31
Vyšší odborné	2	1

Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Dále byla výše uvedená tabulka převedena na procenta tak, že hodnota v tabulce byla vydělena celkovým počtem příslušného řádku. Tyto procentuální hodnoty lze vidět v tabulce níže. Procenta představují, kolik procent z celkového počtu dotazovaných ve skupině odpovědělo daným způsobem.

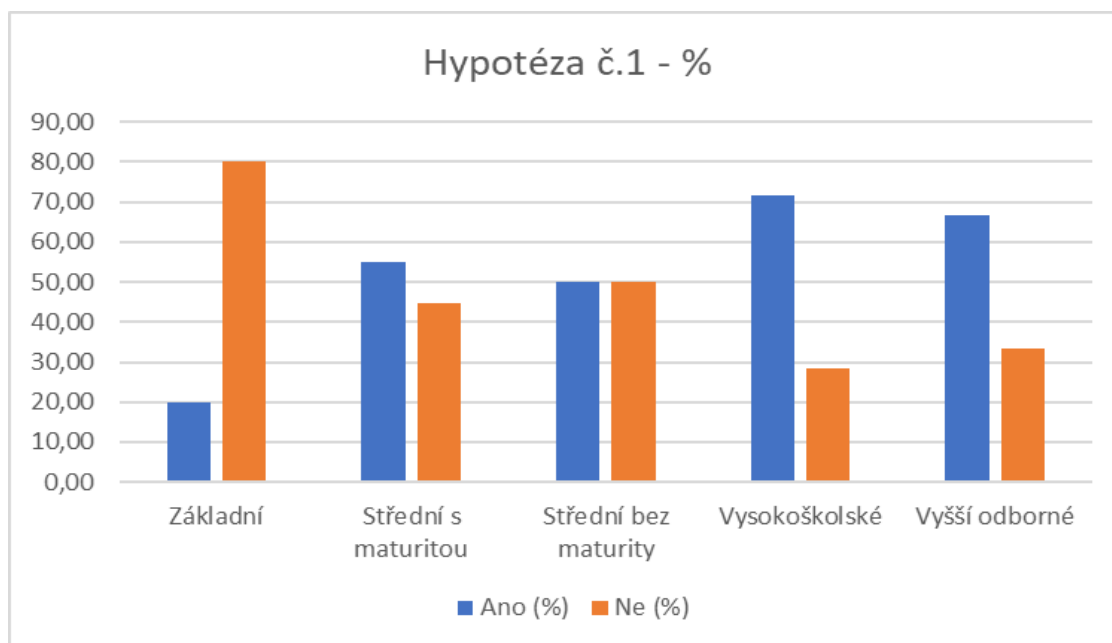
Tabulka 2 - Hypotéza č.1 (procentuální hodnoty)

Druh vzdělání/víte co je to svěřenský fond?	Ano (%)	Ne (%)
Základní	20,00	80,00
Střední s maturitou	55,14	44,86
Střední bez maturity	50,00	50,00
Vysokoškolské	71,56	28,44
Vyšší odborné	66,67	33,33

Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Z těchto vypočítaných procentuálních hodnot z dané tabulky byl vytvořen graf, který zachycuje celou problematiku.

Graf 23 - Hypotéza č.1

Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

V grafu lze vidět, že lidé s vyšším vzděláním spíše vědí, co je to svěrenský fond a mají tedy větší povědomí než lidé s nižším vzděláním. Zkreslena jsou ovšem data týkající se respondentů s vyšším odborným vzděláním, se středním vzděláním bez maturity a základním vzděláním, kterých odpovědělo jen velmi málo. Skutečnost je tedy obecně ale taková, jaké bylo očekávání. Nejvíce povědomí o tom, co je to svěrenský fond mají osoby s vysokoškolským vzděláním, dále lidé s vyšším odborným vzděláním, středoškolské s maturitou a až poté lidé se vzděláním středoškolským bez maturity, a nakonec dotazovaní se základním vzděláním. Hypotéza č. 1 se potvrdila, a tudíž lze prohlásit, že vyšší vzdělání má vliv na povědomí o pojmu svěrenský fond.

5.1.2 Hypotéza č.2

Vysokoškolské vzdělání s předmětem zaměřeným na finance, ovlivňuje zájem o ochraňování majetku a zvyšuje ho

U této hypotézy bylo zjišťováno, zda lidé s vyšším vzděláním zaměřeným na finance mají větší zájem o ochraňování majetku. Cílem této hypotézy je zjistit, zda lidé s vysokoškolským vzděláním zaměřeným na finance ovlivňuje, že tyto respondenti se více zajímají a starají o svůj majetek a myslí si, že je důležité si ho chránit.

Postup zpracování dat v programu Microsoft Excel byl totožný s postupem u hypotézy č.1. Ze všech respondentů byli vybráni pouze ti, co odpověděli, že měli na

vysoké škole předmět zaměřený na finance a k nim dané odpovědi na ochraňování majetku. Dále byla opět vytvořena hodnotová tabulka s výsledky a poté tabulka s procentuálními hodnotami. Z procentuálních dat byl opět vytvořen graf.

Tabulka 3 - Hypotéza č.2 (číselné hodnoty)

Měli jste či máte na VŠ předmět týkající se financí?	Je důležité ochraňovat svůj majetek?	
	Ano	Ne
Ano	134	5
Ne	49	1
Nemá VŠ	37	0

Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

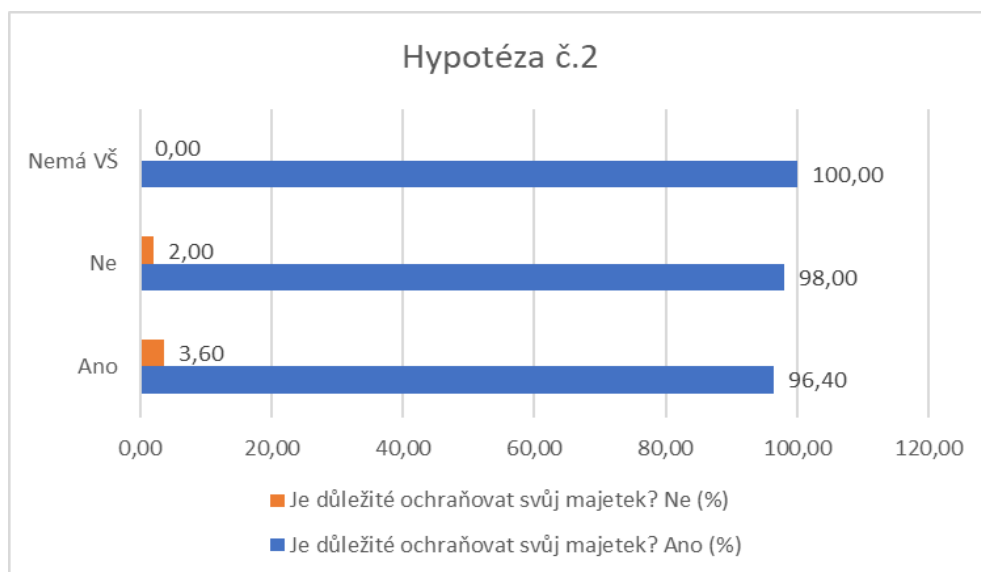
Dále byly číselné hodnoty převedeny opět na procentuální a vytvořen i následný graf, který je níže.

Tabulka 4 - Hypotéza č.2 (procentuální hodnoty)

Měli jste či máte na VŠ předmět týkající se financí?	Je důležité ochraňovat svůj majetek?	
	Ano (%)	Ne (%)
Ano	96,40	3,60
Ne	98,00	2,00
Nemá VŠ	100,00	0,00

Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Graf 24 - Hypotéza č.2

Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Z grafu lze vyčíst, že důležitost ochrany majetku neovlivňuje druh vzdělání, kteří respondenti mají. Naopak procentuálně nejvíce osob, které si myslí, že je důležité chránit svůj majetek, vysokoškolské vzdělání nemají. Dále osoby, které studovali či studují vysokou školu a měli zde předmět týkající se financí, jsou až druhé v pořadí, co si myslí, že je důležité chránit svůj majetek. Nakonec osoby s předmětem zaměřeným na finance na vysoké škole mají nejmenší procentuální výsledek o důležitosti ochrany majetku. Hypotéza číslo 2 se tedy nepotvrdila, jelikož studium vysokoškolského předmětu zaměřeným na finance neovlivňuje důležitost ochrany majetku.

5.1.3 Hypotéza č.3

Zájem o svěřenský fond je ovlivněn vyšším věkem

Poslední hypotéza měla prokázat, že zájem o svěřenský fond je velmi ovlivněn věkem. Postup analyzování dat v programu Microsoft Excel byl i v tomto případě totožný s postupem u první i druhé hypotézy.

Tabulka 5 - Hypotéza č.3 (číselné hodnoty)

Věk/zájem o svěřenský fond	Ano	Ne
0 - 18 let	1	2
19 - 25 let	12	125
26 - 35 let	4	27
36 - 50 let	2	36
51 let a více	0	17

Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

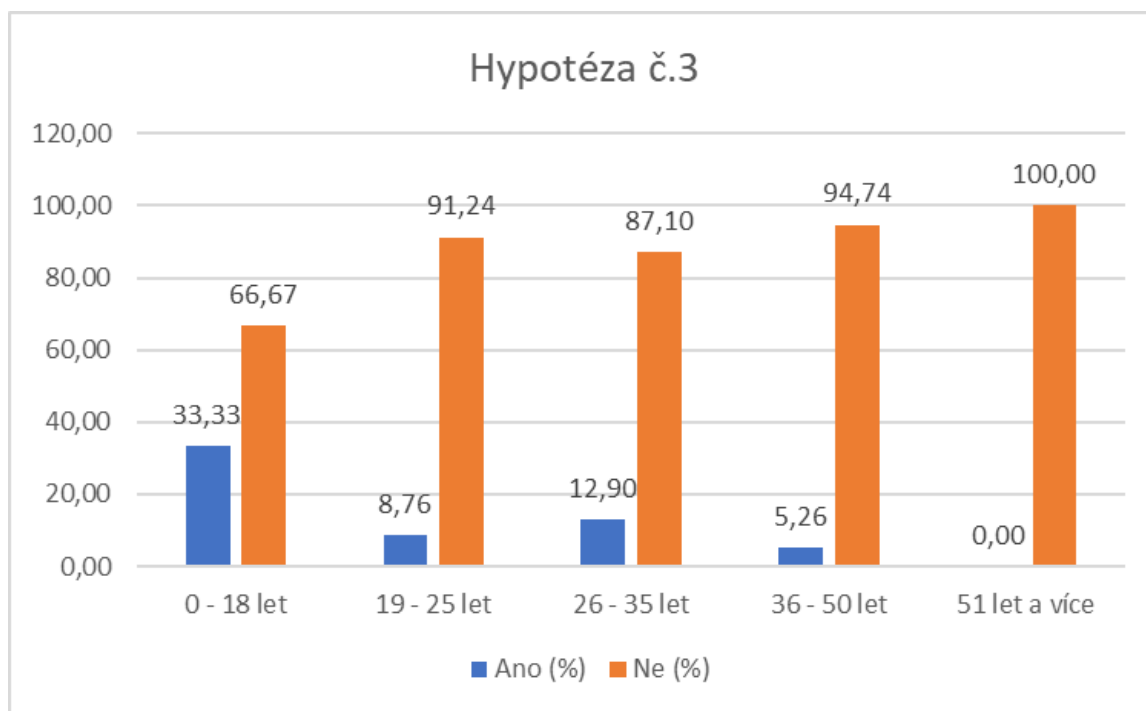
Po zjištění hodnotových dat byla data převedena na data procentuální jako v předchozích případech a z těchto dat byl vytvořen následný graf. Graf bude mít poměrně zkreslené výsledky z důvodu zastoupení určitých skupin respondentů.

Tabulka 6 - Hypotéza č.3 (procentuální hodnoty)

Věk/zájem o svěřenský fond	Ano (%)	Ne (%)
0 - 18 let	33,33	66,67
19 - 25 let	8,76	91,24
26 - 35 let	12,90	87,10
36 - 50 let	5,26	94,74
51 let a více	0,00	100,00

Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Graf 25 - Hypotéza č.3

Zdroj: Vlastní zpracování - dotazníkové šetření

Výsledek této hypotézy je poměrně dost zkreslen, jelikož skupina 19-25 let je o mnoho více zastoupena než ostatní věkové skupiny. Z grafu lze ale vyčíst, že mnohem větší zájem mají mladší věkové skupiny, hlavně nejspíše do budoucna, kdežto lidé starší, od 51 let výše nemají zájem o svěřenský fond vůbec. Největší zájem o svěřenský fond byl ve věkové kategorii 0-18 let, ale v této kategorii odpověděli pouze 3 lidé, tak je výsledek hodně zkreslen. Další nejpočetnější skupinou, co jeví zájem o svěřenský fond je skupina 26-35 let. Dále potom 19-25 let, 36-50 let a nakonec nejmenší, nulový zájem o svěřenský fond je od osob starších 51 let. Platí tedy, že lidé mladšího věku jeví větší zájem o svěřenský fond než lidé starší.

5.2 Predikce

Predikce do budoucna zatím předpovídá, že počet svěřenských fondů bude nadále růst, ale zájem oproti ostatním státům, využívajících tohoto institutu bude stále nízký. I když se pojem svěřenský fond stále dostává do většího povědomí, zájem o něj rapidně nestoupá. Je to poměrně stále nový institut a lidé ve většině případů stále neví, k čemu

přímo slouží a jak funguje. Svěřenských fondů v České republice nejvíce využívají majetnější a právnické osoby, které si chtějí ochránit či zhodnotit svůj majetek.

5.3 Doporučení

Mezi nejdůležitější z doporučení určitě patří jeho popularizace. Tento nový institut, ačkoliv ve světě jeho podoba existuje již stovky let, je stále málo známý způsob ochrany majetku či investování, a to především v České republice. V Anglosaských zemích je tak zvaný *trust* rozšířený mnohem více, a například u spousty obyvatelstva je naprostou samozřejmostí takový fond vlastnit.

Lidé vědí málo o tomto fondu, proto si ho také nezřizují. Svěřenský fond si zřizují momentálně především právnické osoby a osoby majetnějších poměrů, které si chtějí pojistit, že vložený majetek do tohoto fondu dostane osoba určená. Bohužel lidé, jak už je to přirozené, se nových věcí přirozeně bojí. Nevěří, dokud například neuslyší osobní zkušenost někoho, kdo ji se svěřenským fondem má.

V dotazníkovém šetření bylo zjištěno, že dotazovaní si obecně myslí, že ochrana majetku je velmi důležitá, přesto jich na otázku, zda ho nějak ochraňují, odpovídá většinová část, že ne. Obecné povědomí, získané z otázek mělo za výsledek, že lidé zhruba tuší, co to svěřenský fond je, jak funguje a jaké jsou jeho výhody i nevýhody. I tak lidé v 98 % případů o něj nemají vůbec zájem a ani neuvažují do budoucna o tom, že by si svěřenský fond založili.

Je proto potřeba o tomto institutu a jeho možnostech více mluvit. Investiční firmy by měli zauvažovat o přidání těchto fondů do svých nabídek a více propagovat tento nástroj k ochraně či investování majetku. Je to skvělý způsob například pro osoby, co mají špatné rodinné stavy a chtějí si zvolit dědice vlastní cestou, či chtějí svůj majetek uložit na nějakou dobu stranou, nebo ho zhodnotit.

6 Závěr

Svěřenský fond, pojem, co není moc rozšířený, institut, co není moc popularizovaný, přesto jejich počet v České republice stále stoupá. Momentálně se počet pohybuje okolo 2200 svěřenských fondů registrovaných na evidenci svěřenských fondů. Největší nárůst byl zaznamenán v minulém roce a od té doby se stále zvyšuje, i když ne tak rapidně, jako předtím.

Praktická část byla věnována dotazníkovému šetření, kde bylo za úkol zjistit, jaký zájem lidé jeví o svěřenský fond, jaké mají povědomí o něm, co shledávají v něm za výhody i nevýhody a tak dále.

Se zaměřením na tuto problematiku, tedy poptávku po svěřenských fondech bylo cílem zjistit, jak se zájem o něj mění.

Na začátku analýzy dotazníkového šetření byly určeny tři hypotézy. Dvě hypotézy se nepotvrdily, jedna potvrzena byla. Bylo zjištěno, že vzdělání má vliv na povědomí o svěřenském fondu, a tedy tato první hypotéza se potvrdila. Dále vyšlo najevo, že vysokoškolské vzdělání, zaměřené na finance nemá vliv na zájem o ochranu majetku. Tedy že lidé s vysokoškolským vzděláním si nemyslí, že je důležité chránit svůj majetek více než lidé s nižším vzděláním, tato hypotéza se tedy nepotvrdila. Třetí hypotéza, která se také nepotvrdila, zjistila, že lidé s vyšším věkem nemají větší zájem o svěřenský fond než lidé v mladším věku.

Svěřenský fond, který má nespočet výhod od zvolení si dědice vlastní cestou, odložení si majetku stranou, či zabránění propadnutí majetku státu, stále nenachází své právoplatné místo v investičním světě. Jiné země s tímto institutem pracují přirozeně, ale pro Českou republiku je to stále ještě nový nástroj pro investování, zhodnocování či ochraňování své majetku. Jelikož je nový, lidé o něm málo vědí. Je proto potřeba, tento fond více zpopularizovat v naší společnosti a rozšířit pojem o něm.

Obecně lze tedy tvrdit, že zájem o svěřenský fond neustále roste a je velmi pravděpodobné, že poroste i do budoucna. Jakým tempem a v jak velkém měřítku, záleží již na společnostech, které tento fond nabízejí či na právnických osobách, které ho sami vytvářejí. Momentálně se počet svěřenských fondů stále zvyšuje, ale již pomaleji než v předchozích letech. Vliv mají určitě ekonomické krize, které lidi odrazují od odkládání svých financí a majetku stranou. I tak, zájem o něj roste, i když pomaleji a lze očekávat, že jich bude neustále přibývat i příštích letech.

7 Seznam použitých zdrojů

7.1 Knižní zdroje

BEDNAŘÍKOVÁ, B. Svěřenské fondy: institut pro uchování a převody rodinného majetku. 2., aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-585-6.

BENEŠOVÁ K., Masarykova univerzita; Ekonomicko-správní fakulta; Studijní obor: Finance PRÁVNÍ A DAŇOVÉ ASPEKTY SVĚŘENSKÉHO FONDU Legal and tax features of trust fund; Diplomová práce; Vedoucí práce: JUDr. Ing. Kristýna Fronc Chalupecká; Brno, 2016

DAVIES, Paul S. a Graham VIRGO. Equity & trusts: text, cases, and materials. Third edition. Oxford, United Kingdom: Oxford University Press, [2019]. ISBN 9780198821830.

ELIÁŠ K., Občanský zákoník: novelizované znění: rejstřík: redakční uzávěrka ... Ostrava: Sagit, 2012-. ÚZ. ISBN 978-80-7488-201-2.

HOLLMANN J., Svěřenské fondy Trust Funds; Právnická fakulta; Univerzita Karlova v Praze; Katedra občanského práva; Diplomová práce; Vedoucí práce: prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.; Praha; červen 2014

JÍLEK, Josef. Finanční trhy a investování. Praha: Grada, 2009. Finanční trhy a instituce. ISBN 978-80-247-1653-4.

JOSKOVÁ, L. a L. PĚSNA. Správa cizího majetku. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právo prakticky. ISBN 978-80-7552-552-9.

LAVICKÝ, P., Občanský zákoník: komentář. Praha: C.H. Beck, 2015. Velké komentáře. ISBN 978-80-7400-499-5.

PIHERA V. Trust. Vybrané aspekty. Obchodněprávní revue, Praha, C. H. Beck, 2009, roč. 1, č. 7, s. 196. ISSN 1803-6554

POLÁČEK, B. Kolizní úprava svěřenství. Ad Notam, 2013, roč. 19, č. 5, s. 11-16. ISSN: 1211-0558

STŘELEČEK T. Svěřenské fondy se zaměřením na zakladatelské právní jednání a jejich správu; Univerzita Karlova v Praze; Právnická fakulta; Diplomová práce; Vedoucí diplomové práce: prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.; Katedra občanského práva; Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 10. března 2015

SVEJKOVSKÝ K., aj. Správa cizího majetku v novém občanském zákoníku: komentář. 1. vyd. Praha: C.H. Beck, 2013. 1260 s. ISBN 978-80-7400-499-5.

TODD P., Equity&Trusts, cases&materials. London: Black stone press limited, 1989. ISBN:978-1854318794

7.2 Internetové zdroje

Justice, Evidence svěřenských fondů [online]. Dostupné z: <https://isesf.justice.cz/>

LIŠKUTÍN, T. Svěřenský fond v novém občanském zákoníku | epravo.cz. EPRAVO.CZ – Váš průvodce právem - Sbírka zákonů, judikatura, právo [online]. Copyright ©

EPRAVO.CZ, a.s. 1999 [cit. 05.03.2020]. Dostupné z:

<https://www.epravo.cz/top/clanky/sverensky-fond-v-novem-obcanskem-zakoniku-84181.html>

Nový Občanský zákoník - Oddíl 4 - Svěřenský fond - Podnikatel.cz. Podnikatel.cz - největší server pro podnikatele v ČR [online]. Copyright © 2007 [cit. 05.03.2020].

Dostupné z: <https://www.podnikatel.cz/zakony/novy-obcansky-zakonik/f4583528/>

ONDRÁČKOVÁ, K. Svěřenské fondy: Jak fungují, evidence v rejstříku a komu věřit | E15.cz. E15.cz - Byznys, politika, ekonomika, finance, události [online]. Copyright ©

2001 [cit. 26.02.2020]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/finexpert/vydelavame/sverenske-fondy-ziskavaji-na-oblibe-ke-konci-roku-by-jich-mohlo-byt-okolo-trech-tisic-1362718>

RITTEREISER C., LAWRENCE E., Top Hedge Fund Investors: Stories, Strategies, and Advice - Knihy Google. Google Livres [online]. Dostupné z:

<https://books.google.fr/books?id=L8A6DwAAQBAJ&pg=PA34&lpg=PA34&dq=RITTEREISER,+C.+Top+Hedge+Fund+Investors:+Stories,+Strategies,+and+Advice+google+books&source=bl&ots=kJmOvB12A5&sig=ACfU3U1RGDQ5jZbIic2YuZJ0o6XVi4X6hA&hl=cs&sa=X&ved=2ahUKEwihzuaGoKboAhWBxYUKHfcYAxUQ6AEwA3oECBMQAQ#v=onepage&q=RITTEREISER%2C%20Top%20Hedge%20Fund%20Investors%20A%20Stories%2C%20Strategies%2C%20and%20Advice%20google%20books&f=false>

SATCHELL, S. Asset Management: Portfolio Construction, Performance and Returns - Knihy Google. Knihy Google [online]. Dostupné z:

https://books.google.cz/books?id=2MccDQAAQBAJ&pg=PR4&lpg=PR4&dq=SATCHELL,S.Asset+Management.Sydney+University,2016.ISBN+978-3-319-30794-7&source=bl&ots=RfrdgPYxrm&sig=ACfU3U1q67r3fqXWMkP1Jgeqm_2rSicPDw&hl=cs&sa=X#v=onepage&q=SATCHELL%2CS.Asset%20Management.Sydney%20University%2C2016.ISBN%20978-3-319-30794-7&f=false

VITOUL V. SVĚŘENSKÝ FOND A JEHO MÍSTO V ČESKÉM PRÁVNÍM PROSTŘEDÍ; [online]. Copyright © [cit. 05.03.2020]. Dostupné z:

https://www.law.muni.cz/sborniky/dny_prava_2012/files/reforma/VitoulVlastimil.pdf

VOJTĚCH, J. Svěřenské fondy a podílové fondy: společné znaky ke vztahu k majetkové podstatě oprávněných osob, Nakladatelství Karolinum Univerzita Karlova - Karolinum [online]. Copyright © [cit. 05.03.2020]. Dostupné z:

https://karolinum.cz/data/clanek/6747/Iurid_65_2_0103.pdf

Zákon č. 240/2013 Sb.; Zákon o investičních společnostech a investičních fondech; Sbirka zákonů ČR v aktuálním konsolidovaném znění [online]. Dostupné z:

https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-240#cast6_§151

8 Přílohy

8.1 Dotazník

1. Jaké je Vaše pohlaví?
 - a. Muž
 - b. Žena

2. Kolik je Vám let?
 - a. 0 - 18 let
 - b. 19 - 25 let
 - c. 26 - 35 let
 - d. 36 - 50 let
 - e. 51 let a více

3. Kde žijete?
 - a. Hlavní město Praha
 - b. Středočeský kraj
 - c. Karlovarský kraj
 - d. Plzeňský kraj
 - e. Jihočeský kraj
 - f. Kraj Vysočina
 - g. Jihomoravský kraj
 - h. Zlínský kraj
 - i. Olomoucký kraj
 - j. Moravskoslezský kraj
 - k. Pardubický kraj
 - l. Královéhradecký kraj
 - m. Liberecký kraj
 - n. Ústecký kraj
 - o. Zahraničí

4. Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?
 - a. Základní
 - b. Středoškolské s maturitou
 - c. Středoškolské bez maturity
 - d. Vysokoškolské – bakalářský stupeň
 - e. Vysokoškolské – magisterský stupeň
 - f. Vysokoškolské – inženýrský stupeň
 - g. Vysokoškolské – doktorský stupeň

5. Na jaké vysoké škole jste studovali/studujete? (pokud ne, otázku přeskočte)
 - a. Česká zemědělská univerzita v Praze
 - b. České vysoké učení technické v Praze
 - c. Vysoká škola ekonomická v Praze
 - d. Masarykova univerzita (Brno)
 - e. Univerzita Pardubice
 - f. Vysoká škola Báňská
 - g. Jiné

6. Jako studenti VŠ, máte/měli jste na svém oboru předmět týkající se financí?
 - a. Ano
 - b. Ne

7. Víte, co je to svěřenský fond?
 - a. Ano
 - b. Ne

8. K čemu si myslíte, že slouží svěřenský fond?
 - a. Zhodnocení majetku
 - b. Ochrana majetku
 - c. Souvisí s dědickým řízením
 - d. Uložení/skrytí majetku
 - e. Uložení finančních prostředků stranou

9. Ochraňujete nějakým způsobem svůj majetek?
- Ano
 - Ne
10. Pokud ANO, napište prosím, jakým způsobem (VYPISOVACÍ)
11. Co myslíte, že je největší výhodou svěřenského fondu?
- Ochrana majetku
 - Zvolení si dědice vlastní cestou
 - Ochrana před exekucí
 - Snížení daňové základy zakladatele
 - Odvracení propadnutí majetku státu z důvodu absence zákonného dědice
12. Co myslíte, že je naopak největší nevýhoda SF?
- Ve chvíli, kdy se majetek vyčlení do svěřenského fondu, přestává být ve vlastnictví zakladatele
 - Neukotvení v českém právu – neustálé novelizace
 - Poměrně velké náklady na založení
 - Určení správce fondu
 - V ČR podléhá svěřenský fond dani z příjmu právnických osob
13. Máte zřízen svěřenský fond?
- Ano
 - Ne
14. Znáte osobu ve svém okolí, která má zřízen svěřenský fond?
- Ano
 - Ne
15. Myslíte si, že je důležité chránit nějakým způsobem svůj majetek?
- Ano
 - Ne

16. Kdo si myslíte, že nejvíce využívá svěřenských fondů?

- a. OSVČ
- b. Právnícké osoby
- c. Fyzické osoby (zejména rodiče)
- d. Bohatší/majetnější osoby

17. Víte, kdo je to tzv. Správce?

- a. Osoba, které je fond svěřen a patří ji
- b. Osoba, která se stará o svěřený majetek a poté ho předá nabyvateli
- c. Osoba, která se stará o svěřený majetek, který následně vrátí majiteli (zakladateli)

18. Znáte nějaké konkrétní svěřenské fondy? pokud ANO, jmenujte (VYPISOVACÍ)

19. Kolik si myslíte, že existuje v ČR svěřenských fondů? (cca)

- a. 500
- b. 1500
- c. 2000
- d. 3000

20. Víte, kde byste našli seznam svěřenských fondů?

- a. Veřejný rejstřík firem
- b. Obchodní rejstřík
- c. Evidence svěřenských fondů

21. Poslední otázka, zvažovali jste, či uvažujete o zřízení svěřenského fondu?

- a. Ano
- b. Ne